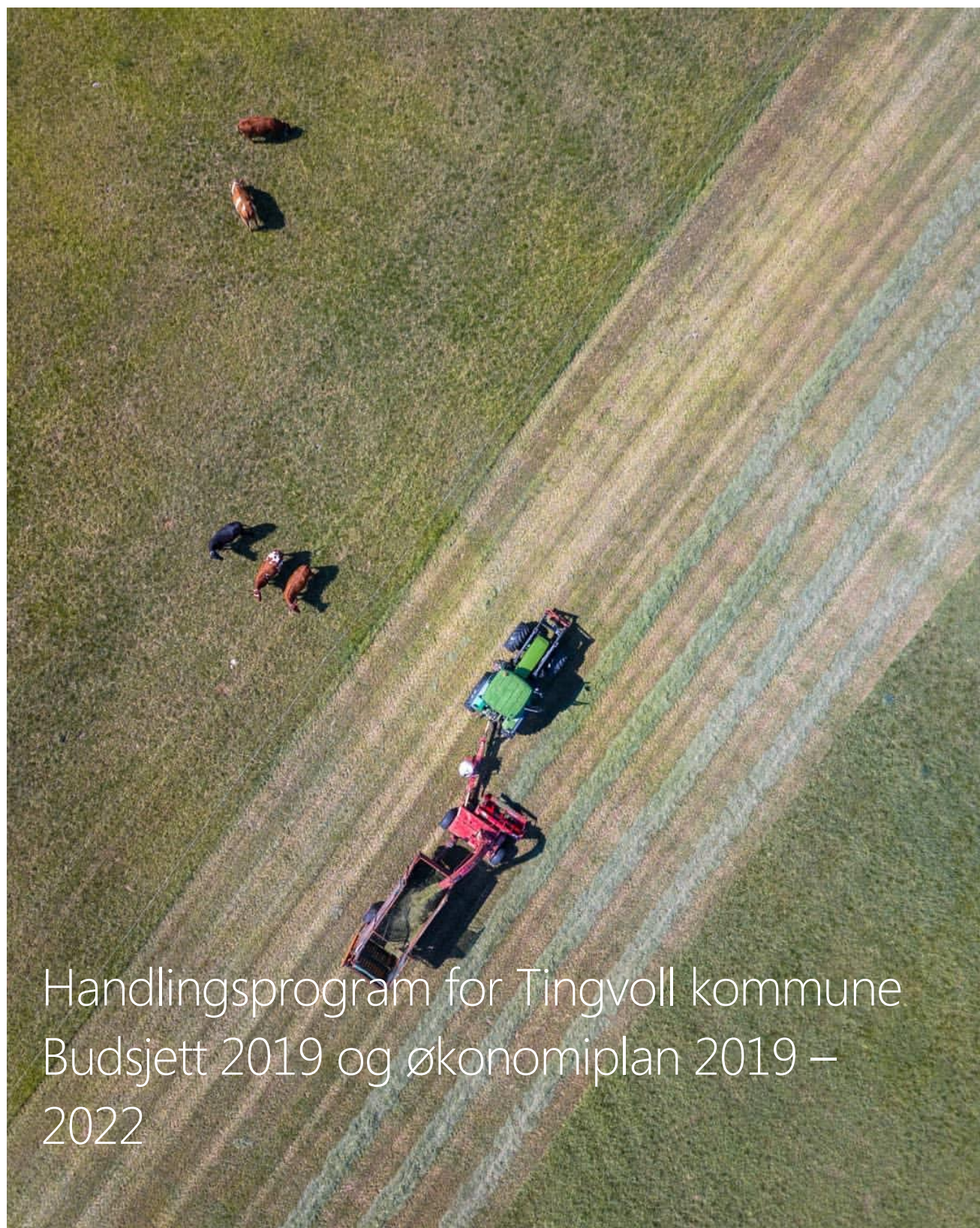

Tingvoll kommune

Økokommunen – bedre løsninger for mennesker og miljø

Handlingsprogram for Tingvoll kommune
Budsjett 2019 og økonomiplan 2019 –
2022

Innhold

Kommunestyrets vedtak.....	4
Innledning	7
Kommunens organisering	10
Politisk organisering.....	10
Administrativ organisering	10
Tillitsvalgte og vernetjenesten.....	11
Styring og kontroll.....	12
Helhetlig system og kompetanseutvikling	12
Plansystemet	13
Mål og strategier	15
Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel 2014 – 2022	16
Mål for kommunestyreperioden 2016 – 2019	17
Sentraladministrasjonen.....	17
Folkehelse og kultur.....	18
Oppvekst.....	19
Helse og omsorg	19
Næring- plan og teknisk	20
Arbeid, velferd og inkludering	20
Handlingsprogrammet - økonomiplan 2019 – 2022.....	22
Nye tiltak drift og investering	22
Politisk	22
Rådmannskontoret	24
Økonomiavdelingen	25
Internasjonal avdeling	26
Servicekontoret.....	27
Personalavdelingen	27
Oppvekstkontoret	28
Tingvoll barne- og ungdomsskole	29
Straumsnes barne- og ungdomsskole.....	30
Meisingset oppvekstsenter.....	31
Tingvoll barnehage	31
Straumsnes barnehage	32

Heldøgn tjenester	32
Behandling – rehabilitering og habilitering	34
Folkehelse og kultur.....	35
NAV Tingvoll	36
Næring, plan og teknisk	36
Skatt og finans.....	43
Budsjettskjema	45
Økonomisk oversikt - drift	45
Økonomisk oversikt - investeringer.....	47
Budsjettskjema 1A - drift	48
Budsjettskjema 1B - Drift	49
Budsjettskjema 2A - investering	50
Budsjettskjema 2B - investering	51
Vedlegg	53
Betalingsseter og gebyrer	53
Godtgjørelse til frivillige i kommunale råd og utvalg	53
Hjemmehjelp/ praktisk bistand - gebyrsatser 2019.....	53
Betalingsseter dagopphold Tingvoll aktivitetssenter 2019	53
Betalingsseter 2019 - Trygghetspakke.	53
Gebyrsatser Institusjonskjøkken Heldøgns Tjeneste 2019	53
Betalingsseter for Tingvoll svømmehall 2019	54
Betalingsseter Tingvoll bibliotek 2019	55
Betalingsseter Tingvollhallen 2019	55
Betalingsseter Tingvoll kulturskole 2019	56
Skolefritidsordningen	56
Næring, plan og tekniske tjenester	56
Plan- og byggesak	59
Betalingsseter kart og oppmåling 2019	62

Kommunestyrets vedtak

Endringene er innarbeidet i dokumentet.

Tingvoll kommunestyre gjorde i møte 13. desember 2018 slikt vedtak (redaksjonelt redigert¹ for å lette leseligheten):

1. Kommunestyret vedtar handlingsprogram, økonomiplan 2019–2022 og årsbudsjett for 2019 med netto rammebeløp for de ulike virksomhetene, og tiltak i handlingsprogrammet gjennom Budsjettskjema 1A og Budsjettskjema 1B.
2. Rammen for investeringer i anleggsmidler (investeringsrammen) for 2019 blir fastsatt til kr 18.691.000. Kommunestyret godkjenner låneopptak til finansiering av investeringsprosjektene på inntil kr 17.691.000. Avdragstiden blir fastsatt i tråd med kommuneloven § 50 nr. 7 bokstav a.
3. Det kan bli tatt opp lån til videreformidlingslån med en ramme på kr 1 000 000 i Husbanken. Dette er inkludert i brutto utgiftsramme til investering. Avdragstiden blir fastsatt i tråd med kommuneloven § 50 nr. 7 bokstav b.
4. Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å inngå avtaler i 2019 om:
 - a. restrukturering av låneporteføljen, det vil si adgang til å slå sammen og refinansiere alle lån med flytende rente for å få en mer oversiktlig låneportefølje
 - b. refinansiering av kapitalmarkedslån (sertifikater og obligasjoner) som har forfall i 2019.
 - c. valg av bank, løpetid og rentevalg for restruktureringer, refinansieringer og låneopptak i 2019Fullmaktene over forutsetter at rammene i kommunen sitt «Finans- og gjeldsreglement» blir fulgt, inkludert krav til kapitalbinding og rentebinding
5. Rådmannen disponerer budsjettet innen vedtatt ramme på virksomhetsnivå gitt i budsjettskjema 1B.
6. Skatt på inntekt og formue for forskottspliktige skatteyttere blir skrevet ut på grunnlag av lovens maksimum for inntektsåret 2019.
7. Kommunale avgifter, egenbetaling og gebyr blir fastsatt i egne politiske saker.
8. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, skal følgende utskrivningsalternativ gjelde for skatteåret 2019:
 - a. Det blir skrevet ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen.
 - b. Den generelle eiendomsskattesatsen er 5,5 promille, bl.a. for verk og bruk og for næringseiendommer, jf. §11
 - c. For bebygde boligeiendommer, bebygde fritidseiendommer og boligdelen av gardsbruk er satsen 4,75 promille, jfr. §12a
 - d. For husløse grunneiendommer er satsen 4,75 promille, jfr. §12b
 - e. Det er ikke botnfradrag i 2019
 - f. I henhold til eieendomsskattelova §7, blir bygninger i forhold til egen oversikt fritatt for eiendomsskatt i 2019
 - g. Skattevedtektene vedtatt i 2015 er gjeldende også i 2019

Endringer i driftsbudsjettet

Virksomhet	Formål	2019	2020	2021	2022
Politisk	Formannskapet sin tilleggsbevilgningskonto	200 000			

¹ ([Lenke til protokoll](#))

Handlingsprogram for Tingvoll kommune 2019 - 2022

Politisk	Fiberutbygging	500 000			
Kirkelig fellesråd	Økt tilskudd	200 000			
Oppvekstkontoret	Skolemåltid	100 000			
Heldøgns tjeneste	Sansehage - Vonheim	50 000			
Folkehelse og kultur	Tilskudd ungdomsklubb Tingvollvågen	120 000	120 000	120 000	120 000
Næring, plan og teknisk	Økt tilskudd næringsfondet Fra 200 000 til 250 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Næring, plan og teknisk	Vannprøver vassdrag	75 000			
Kommunale bygg	Vonheim – utskifting av gulvbelegg	300 000			
Kommunale bygg	Kommunale bygg – sommergartner	130 000			
Kommunale bygg	Maling Kveldheim	100 000			

Inndekning

Inndekning	Merknad	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	Reduseres fra 2 670 000	-605 000			
Generelt rammekutt	Rådmannen fordeler ut i organisasjonen	-500 000			
Rammekutt	Næring, plan og teknisk	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Rammekutt	Folkehelse og kultur	-80 600	-120 000	-120 000	-120 000
Tilskudd	Økt inntekt fra Havbruksfondet til fiberutbygging	-500 000			
Bruk av bundne fond	Ungdomsklubb og TBU	-157 400			

Investeringer

Virksomhet	Endring i investeringsbudsjettet	2019	2020	2021	2022
TBU	Uteområde	132 000			
Næring, plan og teknisk	Trafikktryggingspakke økes til 1,5 millioner	1 000 000			
Næring, plan og teknisk	Opprustning kommunale veier - Vegplan	500 000			

Kommunestyret ber om:

- En utredning vedrørende nattvakt i Helse og omsorg
- En sak om kjøp eller leasing senger
- Handlingsprogram – nytt resultatmål under effektmålet «Tingvoll er en foretrukken kommune for ungdom»: Kommunen arbeid aktiv for flest mulig skal flytte hjem etter endt utdanning.
- Kommunestyret må få fremlagt to saker før budsjettbehandlingen i 2019 om
 - investeringstiltak i Straumsnes kirke og
 - om fellesrådets virksomhet.
- Begrepene Effektmål og Resultatmål i kapitel: Mål for kommunestyreperioden 2016 – 2019 erstattes med Mål og Tiltak.
- I Budsjettskjema Investeringer 2B skal «Flytting av Trøa» endres til «Habiliteringsboliger»
- Nye resultatmål (eventuelt tiltak) for Helse og omsorg:

- Oppgradering av senger på sjukeheim
 - Økologisk mat på institusjonskjøkken tilsvarende Debios sølvmerke.
- Utrede et alternativ der habiliteringsboligene blir bygd som et borettslag.
- Utarbeide en sak om bunnfradrag vedr. utregning av eiendomsskatt på private boliger i god tid før budsjettprosessen i 2019.
- Straumsnes barne- og ungdomsskole, redusert lærerressurs – sammenslåing av klasser fra høsten 2019, unntatt basisfagene norsk og matte. Merkostnad dekkes inn under egne rammer.

Innledning

Tingvoll kommune har drevet godt og innenfor økonomisk bæreevne de siste årene. Kommunens langsiktige gjeld i forhold til brutto driftsinntekter, og i kroner pr. innbygger, er fortsatt noe høyere enn gjennomsnittet i fylket.

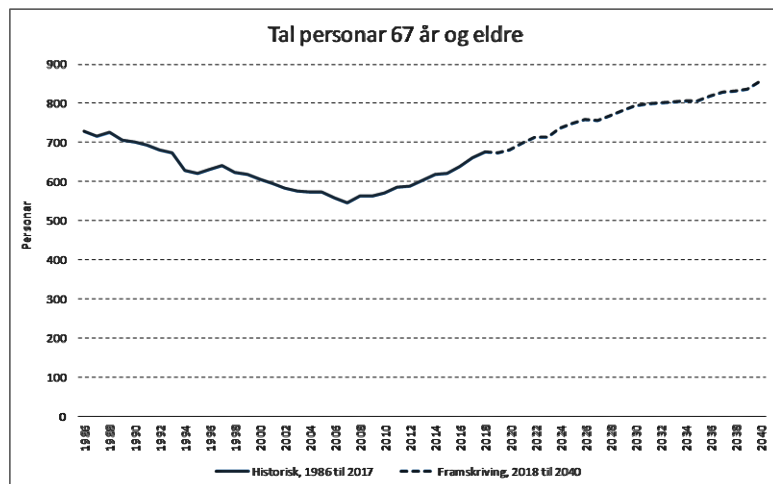
Kommunens daglige drift har de siste årene levert gode resultater innenfor vedtatte budsjetttrammer. Budsjettet for 2019 gir rom for fortsatt drift omtrent på samme nivå som de siste årene. Det er også rom for en rekke mindre investeringstiltak som vil øke verdien av kommunens eiendommer og anlegg.

Det er to større usikkerheter vi er kjent med foran 2019. Tingvoll Asylmottak må trolig ta ned virksomheten med 15 %, noe budsjettet håndterer. Vi vil samtidig posisjonere oss for å kunne bli valgt som såkalt basismottak dersom det kommer en slik utlysning i 2019. Lykkes vi vil vi få en mye mer langsiktighet for tjenesten, og for alle andre som har økonomisk og kulturelt samkvem med asylmottaket. Den andre usikkerheten er knyttet til kostnadene med barnevernstjenestene. Her kan det komme store ikke-budsjetterte kostnader som kommunen må håndtere.

Tingvoll har kommet gunstig ut av statlige overføringer de siste årene. Det er ikke gitt at dette fortsetter. Vi vil også måtte håndtere en mulig renteheving på vår høye gjeld, noe som vil slå direkte ut på handlingsrommet i driftsbudsjettet.

Tingvoll kommune har de siste årene kunnet bygge opp en liten buffer avsatt i fond. I budsjettet for 2019 er det også avsatt knapt 2,7 millioner kroner til fond. Dette er en nødvendig ressurs for å kunne håndtere større hendelser. Ved å bygge fond letter det også kommunens likviditetssituasjon, og vi kan realisere tiltak uten nye låneopptak.

På lengre sikt vil vi møte utfordringer knyttet til befolkningsutviklingen i kommunen. Det er lite som tyder på at folketallet vil vokse framover, samtidig som andelen eldre blir stadig større. Det betyr at vi over tid må vri ressursbruk og tjenester fra oppvekst, der vi blir færre, til omsorg, da vi blir stadig flere eldre. Samtidig må vi fornye måten tjenester ytes på

dersom vi skal kunne opprettholde velferdsnivået. Det betyr å investere tungt i teknologi, kompetanse og prosesser som kan gi flere og bedre tjenester uten å øke driftskostnadene. Det betyr også at vi må fortsette styrkingen av det gode samarbeidet med nabokommunene for å sikre riktig kvalitet og effektiv ressursutnytting.

En slik vridning vil stille krav til kommunens ansatte, men også til våre innbyggere. Vi må i 2019 bli tydeligere på våre prioriteringer, øke kompetansen på samskaping mellom kommune og innbyggerne, og finne nye måter å styrke dialogen om kommunens

utviklingsretning. I dette ligger også et større arbeid knyttet til kommunens plan- og styringssystemer som skal sikre at politiske prioriteringer følges, at vedtak blir gjennomført og at vi får den ønskede effekten av ressursbruken. Vi skal ta i bruk innbygger- og brukerundersøkelser for å styrke samfunnsdialogen og forbedre tjenestekvaliteten.

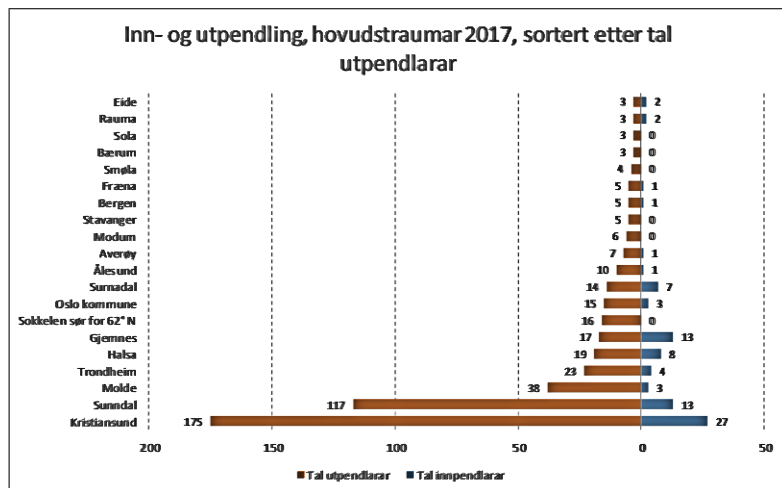
Tingvoll kommune har mottatt tilrådinger og pålegg om å forbedre rutiner, organisering og kommunikasjon med innbyggerne. I 2019 skal mye av dette implementeres i form av nye rutiner og arbeidsmåter, endret administrativ struktur og forsterking av plan- og styringssystemene. Dette arbeidet skal skje i åpenhet, og slik styrke tilliten i organisasjonen. Det vil bli behov for kompetanseutvikling, dels tilført utenfra. Det skal gjennomføres en medarbeiderundersøkelse etter 10-faktormetoden. Dette blant annet for å sikre at ansattes perspektiv blir ivaretatt også i arbeidet med ny administrativ organisering.

Samtidig skal vi starte arbeidet med en revitalisering av økokommunearbeidet. Økokommuneerklæringen fra 1990, som fortsatt er god, er ikke lenger unik. Mange kommuner og lokalsamfunn har passert Tingvoll i sitt konkrete miljøarbeid. Vår oppgave blir å beholde og forsterke identiteten og attraktiviteten knyttet til økokommunestatusen gjennom nye tiltak og dokumentasjon av bærekraftige løsninger for ny verdiskaping. Dette arbeidet må skje i lys av FNs bærekraftsmål og Norges internasjonale forpliktelser til reduksjon av klimagassutslipp og bevaring av biologisk mangfold. Vi må også fortsette arbeidet med samfunnssikkerhet i alt fra klimarelaterte ekstremvær til mulige terrorrelaterte trusler.

Tingvoll er en liten kommune i en liten region med et lite regionsenter i et lite, men rikt land. Folketallsutviklingen bestemmer kommunens inntekter, og vil slik bety svært mye for kommunens økonomiske handlingsrom i årene framover. Vi må derfor bygge attraktivitet for bosetting og næringsutvikling. Og dette må skje i rammen av vår naturlige bo-,

arbeids- og serviceregion. Den viktigste enkeltfaktoren for vår utvikling, er utviklingen i Kristiansund. Byen leverer arbeidsplasser, kompetansetilgang og kulturtilbud til Tingvolls innbyggere. Og Tingvoll er helt avhengig av byens fagmiljøer og ressurser for å levere gode tjenester gjennom interkommunale avtaler. Å bidra til å styrke regionsenteret er slik et bidrag til å styrke vår egen mulighet for positiv samfunnsutvikling.

Helt konkret er vi i et fellesskap tilknyttet helseinnovasjonssenteret og etableringen av et nytt distriktsmedisinsk senter. Tilsvarende er det store muligheter, også for Tingvoll, i den store satsingen på campus i Kristiansund. Begge satsingene går til kjerneområdet for kommunens virksomhet, gode helsetjenester for alle, og attraktive utdannings- og kompetansemiljøer i egen region.

Vi ser også en forskyvning av bosatte internt i kommunen. De siste 5 årene (etter fjerning av Krifast-bommen) har folketallet økt i kretsene rundt Einset-området med ca. 40 personer, mens det i samme periode ble ca. 60 færre bosatte i Tingvollvågen. Dette illustrerer trolig det vi ser over hele landet, veksten kommer i og rundt sentra med over 5 000 arbeidsplasser innenfor en pendlingsavstand på inntil 45 minutter. Tingvollvågen ligger i ytterkanten av slik avstand fra Kristiansund.

Rådmannen skal i 2019:

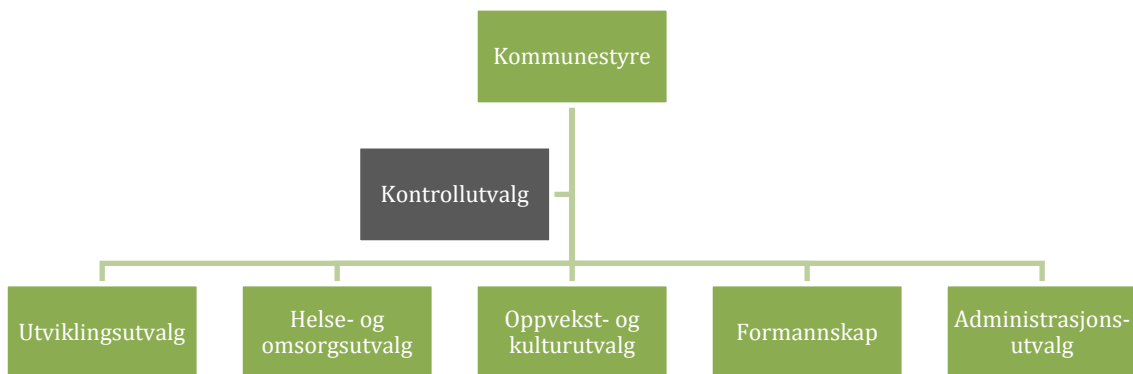
- Gjennomføre medarbeiderundersøkelse
- Gjennomføre minst to brukerundersøkelser
- Fremme sak om administrativ organisering før sommeren
- Legge fram sak om revitalisering av Økokommunen
- Delta i regionutviklingen, særlig knyttet til helse og kompetanse

Kommunens organisering

Delegering av fullmakter skjer i henhold til vedtatt delegasjonsreglement og reglement for intern videre delegasjon.

Politisk organisering

Tingvoll kommunestyre har 25 medlemmer. Hovedutvalgene har 7 medlemmer, kontrollutvalget 5, mens administrasjonsutvalget består av formannskapet og 4 ansattrepresentanter.

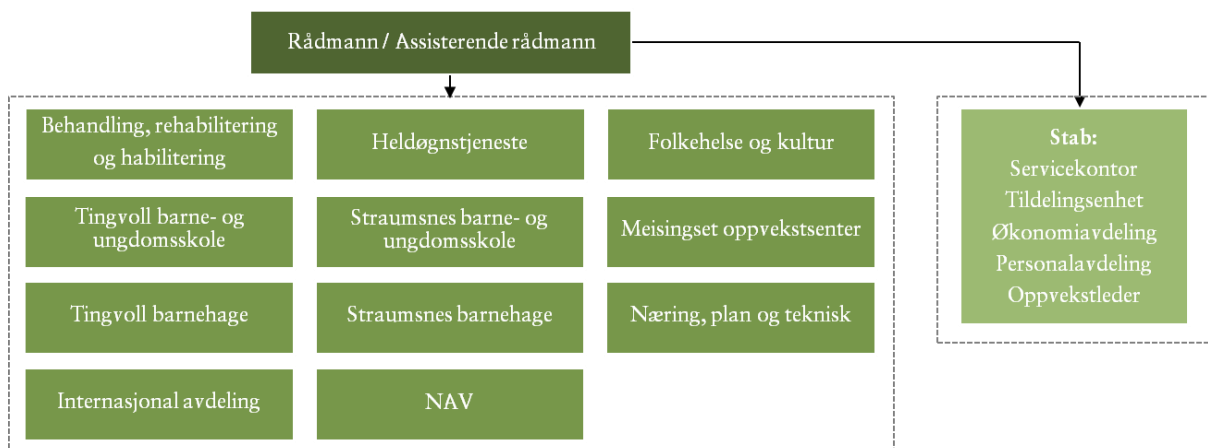

I tillegg har Tingvoll kommune arbeidsmiljøutvalg, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede og ungdomsråd. Formannskapet er kommunens klageorgan.

Delegasjonsreglementet, vedtatt i kommunestyret 16.06.2016, gir nærmere bestemmelser om skille mellom politikk og administrasjon, fast representasjon, prinsipper og regler for utøvelse av delegert myndighet, reglementer for folkevalgte organer og delegering av myndighet til ordfører og rådmann.

Administrativ organisering

Kommunen er organisert i en to-nivåmodell. Rådmann og assisterende rådmann utgjør nivå en, mens 11 virksomheter som ledes av virksomhetsledere utgjør nivå to. Ved noen virksomheter er det et avdelingsledernivå. Basert på kommunestyrets vedtak 25.06.2015 (sak 27/2015), er Tingvoll kommune i dag administrativt organisert slik

Det er med utgangspunkt i en evaluering av denne organiseringen (rapport 443 fra Telemarksforskning) igangsatt et administrativt arbeid for å gjennomgå og foreslå endringer i den administrative organiseringen.

Tillitsvalgte og vernetjenesten

Kommunens arbeidsmiljøutvalg møtes regelmessig for sikre dialog, innsyn og påse iverksetting av tiltak for å sikre et godt arbeidsmiljø. Utvalget er sammensatt av kommunens ledelse, bedriftshelsetjenesten og ansattrepresentanter. Rådmannen har også jevnlige kontaktmøter med kommunens hovedtillitsvalgte.

Kommunes vernetjeneste består av hovedverneombud og verneombud valgt av kommunens ansatte fordelt på de enkelte arbeidsplassene. Vernetjenesten skal påse at arbeidstakerne har kunnskap om og tilgang på verneutstyr og at arbeidet er tilrettelagt på en helsemessig forsvarlig måte. Verneombud har også rett og plikt til å varsle om forhold som kan medføre helsefare, herunder mobbing.

Styring og kontroll

Staten (fylkesmannen og andre etater) fører tilsyn for å sikre at kommunen ivaretar innbyggernes rettssikkerhet og øvrige kommunale oppgaver i tråd med nasjonale målsetninger. Egenkontroll er den kontroll vi selv har ansvar for å utøve eller sørge for at blir utført. God egenkontroll skal bidra til å gi innbyggerne tillit til at vi utøver myndighet og leverer tjenester på en betryggende måte. Egenkontrollen ivaretas bl.a. gjennom:

- Kommunestyret
- Kontrollutvalget
- Rådmannens internkontroll
- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

Kommunestyret har tilsyns- og kontrollansvar for kommunens virksomhet. Kontrollutvalget fører løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påser at vi har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalgets forvaltningsrevisjoner gir de folkevalgte mulighet til å følge opp at politikk og prioriteringer gir ønskede resultater i tjenesten for kommunens innbyggere.

Rådmannen er ansvarlig for at kommunen har et hensiktsmessig og helhetlig system for styring og kontroll og at det utøves internkontroll i virksomheten. Kommunens revisor gjennomfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og revisjon av rådmannens internkontroll så langt det følger av god kommunal revisjonsskikk.

I all hovedsak er det vårt lønns-, økonomi- og personalsystem som gir styringsinformasjon om økonomi og medarbeidere, mens fagsystemene gir styringsinformasjon om brukerne. Systematisk rapportering fra tjenestoområdene til rådmannen, og videre fra rådmannen til politiske organer, er en forutsetning for god politisk og administrativ styring. Vårt rapporteringssystem består av månedssrapporter, tertialrapporter og årsrapport, som legges fram for politisk behandling.

Oppfølging av politiske vedtak skjer elektronisk i kommunens sak- og arkivsystem. Egne rapporter viser hvilke saker som skal følges opp og hvilke saker som er ferdig utført. Iverksettelse av politiske vedtak sikres gjennom lederavtaler og ulike handlingsplaner.

Risikovurdering og internkontroll skjer elektronisk i kommunens kvalitetssystem Compilo. Systemet ivaretar dokumentstyring, avvikshåndtering, årshjul, risiko- og sårbarhetsanalyser samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Verktøyet sikrer at daglige arbeidsoppgaver blir utført, styrt og forbedret i henhold til lovens krav.

Helhetlig system og kompetanseutvikling

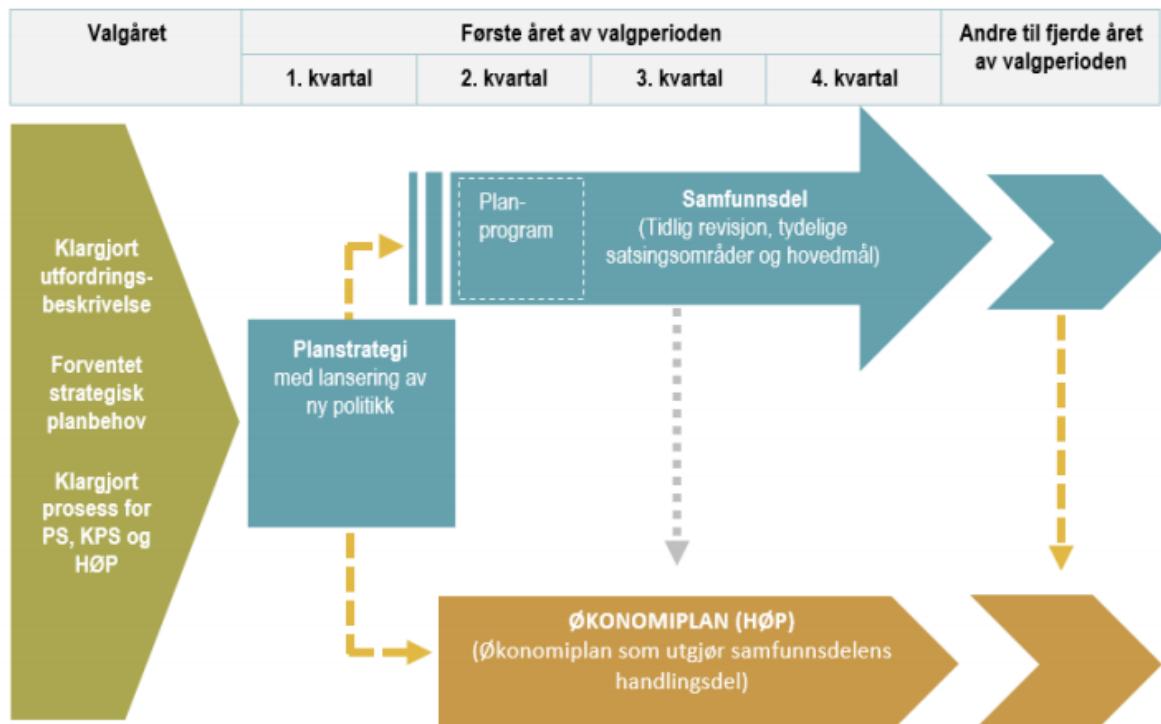
Gjennom god ledelse og gode plan- og styringsprosesser skal kommunen ivareta rollen som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Plansystemet består av kommunens overordnede og politisk vedtatte planverk som skal sikre gjennomføring av politiske mål og prioriteringer. Styringssystemet er rådmannens verktøy for iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak, mål og prioriteringer.

Rådmannen vil videreutvikle grunntanken om at godt partssamarbeid, medbestemmelse og medinnflytelse skal bidra til en omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune til beste for innbyggerne og våre ansatte. Gode plan- og styringsprosesser forutsetter et lederskap som gir retning, utnytter handlingsrommet og er resultatorientert. Samtidig skal lederne legge til rette for en arbeidskultur som fremmer læring og forbedring i hele organisasjonen.

Lederavtaler inngås årlig. I avtalene konkretiserer rådmannens krav til resultater og utvikling for den enkelte leder. I løpet av året gjennomføres det dialog om status og evaluering av resultatoppnåelse i en-til-en møter. I tillegg utøver rådmann styringsdialog gjennom fellesmøter. I 2019 gjennomføres en prosess med sikte på å revidere kommunens administrative organisering for å svare ut funn fra evalueringen som ble gjort i 2018.

Plansystemet

Kommunens oppgaver følger av kommuneloven, plan- og bygningsloven, øvrige lover og forskrifter, nasjonale og regionale føringer og politiske vedtak. Mange av oppgavene blir operasjonalisert og implementert gjennom planer som inngår i kommunens plansystem. Alle kommunens overordnede planer vedtas av kommunestyret. Det skal være konsistens i kommunens styringsdokumenter ved at styringsdokument på et lavere nivå skal være en operasjonalisering av dokumenter på et høyere nivå. I 2019 blir det valg på nytt kommunestyre, og slik ny gjennomgang av plansystemet vårt:

Planstrategien skal vedtas innen ett år etter kommunevalget. Her skal kommunestyret ta stilling til hovedutfordringene kommunen står overfor, og hvilke planer kommunen skal utarbeide eller revidere for å løse disse. Forrige planstrategi ble vedtatt i 2016 etter en

felles prosess med nabokommunene på ytre gjennom byregionprogrammet. Regionrådet arbeider for å koordinere dette arbeidet for kommende kommunestyreperiode, og fylkesmannen har bevilget midler til et treårig prosjekt for felles planarbeid på Nordmøre.

Vi må gjøre gode forberedelser i siste halvår 2019 slik at vi raskt kommer i gang med planoppgavene som venter det nye kommunestyret. Samfunnsutviklingen har endret rammebetingelsene for kommunene siden forrige kommuneplan ble vedtatt i 2014. Det er nødvendig å revidere samfunnsdelen for å få et oppdatert overordnet styringsdokument for kommunene virksomhet.

Planstrategi - status

Kommunal planstrategi for Tingvoll kommune 2016–2019 ble vedtatt i 2016 ([lenke](#)). Planstrategien viser kommunens sentrale styringsdokumenter, og angir planlagt år for revisjon eller utarbeidelse av ny plan. Status viser at en rekke av de vedtatte planene er forsinket eller ikke er utarbeidet.

Plannavn		År	STATUS nov. 2018
Handlingsplan/budsjett	rullering	Årlig	
Kommunedelplaner			
Idrett og fysisk aktivitet	rullering	2016	Årlig rullering
Kulturminner- og miljøer	ny	2019	Arbeidet er startet
Hovedplan for vannmiljø	ny	2018-19	Ikke startet
Boligsosial handlingsplan	rullering	2018	Ikke startet
Temaplaner			
Helse- og omsorgsplan	rullering	2016-17	Vedtatt 2017 - rulleres om 4 år
Trafikksikkerhetsplan	rullering	2016-17	Vedtatt 2018
Ruspolitisk plan	rullering	2017	Ikke startet
Smittevernplan	rullering	2017	Arbeidet er startet
Forvaltning hjortevilt	rullering	2017	Vedtatt 2018
Landbruksplan	rullering	2016-17	Arbeidet er startet
Strategisk bibliotekplan	rullering	2016	Vedtatt 2017
Beredskapsplan	ny	2016-17	Plan kriseledelsen er revidert. Flere beredskapsplaner på virksomhetene skal revideres nå etter at Helhetlig ROS er vedtatt i kommunestyret
Kommunale veger	ny	2017	Planforslag vår 2019
Småskole og barnehage	ny	2016	Ikke startet
Innvandring og integr.	ny	2016	Vedtatt 2016
Kompetanseplan	ny	2017	Ikke startet
Finansreglement	rullering	2016	Vedtatt 2017
Arkivplan	rullering	2018	Under arbeid
Interkommunale planer			
Sjøområdeplan	ny	2016-17	Vedtatt 2018
Energi og klimaplan	rullering	2017-18	Ikke startet
Næringsplan	rullering	2016-17	Ikke startet
Plan for areal- og transp.	ny	2017-18	Ikke startet
Strategisk utviklingsplan	ny	2017-18	Ikke startet

Mål og strategier

Tingvolls visjon er «Økokommunen – bedre løsninger for mennesker og miljø». Økokommuneerklæringa fra 1990 er fortsatt retningsgivende for kommunens tjenesteyting, forvaltning og samfunnsutviklingsarbeid:

1. Økologiske mål inn i kommuneplanleggingen.
2. I den kommunale saksbehandlingen skal eventuelle miljøkonsekvenser utredes.
3. Mobilisere befolkningen til å bruke lokale kunnskaper og naturressurser for å skape en bærekraftig utvikling.
4. Vern og bruk av det lokale natur- og kulturgrunnlaget.
5. Gi lokale bidrag til løsninger av globale miljøproblemer.
6. Løse lokale miljøvernutfordringer.
7. Sterk vekt på lokal styring og engasjement.

Økokommuneerklæringen har vært styrende for Tingvoll kommunes virksomheter snart 30 år, og har vært framlagt og vedtatt for alle kommunestyrer siden 1990.

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle land og er et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. ([Lenke til FN-sambandet](#))

Tingvoll kommune vil i 2019 arbeide spesielt for å konkretisere og implementere bærekraftsmålene til vår virkelighet og vårt handlingsrom. Dette vil skje gjennom arbeidet med revitalisering av økokommunearbeidet og etter hvert revideringen av våre plan- og styringsdokumenter.

Kommunestyret vedtok i april 2018 Tingvolls verdier og etiske retningslinjer ([LENKE](#)). Disse skal sikre en felles plattform, definere felles standarder og bidra til god etisk praksis for ansatte og folkevalgte i Tingvoll kommune.

Tingvoll kommunens verdigrunnlag

Økokommuneerklæringen forplikter både ansatte og folkevalgte i Tingvoll kommune. Vi skal fremme og leve etter en økologisk bærekraftig praksis og ressursforvaltning i vårt daglige arbeid.

Engasjement:

- Jeg er aktiv, bidrar til et godt omdømme og fremsnakker arbeidet vi gjennomfører på egen arbeidsplass og kommunen.
- Vi støtter, oppmuntrer og gjør hverandre gode

Inkludering

- Jeg samarbeider, er positiv og lyttende og har et bevisst forhold til mitt kroppsspråk
- Vi har et miljø preget av medskaping og medansvar.

Kompetanse:

- Jeg er faglig oppdatert og bidrar til felleskapet med min kompetanse
- Vi stiller krav til hverandre og forventer profesjonalitet- fra ord til handling

Respekt:

- Jeg er høflig, imøtekommende og løsningsorientert
- Vi møter hverandre med tillit, gjensidig respekt og ser ulikheter som en ressurs

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel 2014 – 2022

Kommuneplanen ble vedtatt i 2014 ([lenke](#)). Innledningsvis står det:

«Kommuneplana er et aktivt styringsinstrument i Tingvoll kommune. Årlig utarbeides et politisk vedtatt handlingsprogram som er forankret i kommuneplana. Handlingsprogrammet har styringskraft overfor økonomiplanen og blir rapportert i blant annet tertialrapporter og årsmelding. Økokommunen som konsept er et aktivt styringsinstrument i både saksbehandling, utviklingsprosjekter og kommunens drift.»

Illustrasjonen under peker på innsatsområder og gjennomgående perspektiver for Tingvoll mot 2026. Innsatsområdene er fire konkrete temaer som er avgjørende å jobbe med i årene fram mot 2026. De gjennomgående perspektivene skal kunne spores tilbake i alt kommunen gjør – fra saksbehandling, drift og til måten vi velger å utvikle oss på:

Til disse fire temaene er det utarbeidet en rekke mål og strategier. Disse er konkretisert og gjort målbare i de årlige handlingsprogrammene tilknyttet budsjett og økonomiplan.

Mål for kommunestyreperioden 2016 – 2019

For hvert hovedmål (effektmål) er det utarbeidet et eller flere resultatmål. 2019 er siste året av denne fireårsperioden målsettingene ble utarbeidet for. Rapportering på alle mål finnes i tertial- og årsrapportene. Mål som er oppfylt og gjennomførte tiltak er tatt ut av oppsettet.

Sentraladministrasjonen

Prioriterte tiltak i planperioden:

- Fullføre arbeidet med en arbeidsgiverstrategi for Tingvoll kommune
- Gjennomføre brukerundersøkelser hvert andre år, og medarbeiderundersøkelser hvert andre år. Starte opp implementering av ny medarbeiderundersøkelse med 10-FAKTOR i 2019
- Ha et velfungerende HMS-system.
- Prosjekt for å følgja opp intensjonene i *Heltidserklæringen* som er inngått mellom de sentrale partene i arbeidslivet.

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Lederne i Tingvoll kommune har relasjons- og mestringsorientert ledelse som grunnprinsipp	Lederne utøver ledelse med vekt på motivasjon og mestring hos medarbeiderne
De ansatte i Tingvoll kommune trives på arbeidsplassen, har et høyt jobbnærvær, yter sitt beste og har mulighet til å utvikle seg faglig og personlig.	Økt nærvær på arbeidsplassen i hele kommunen på minimum 93%.
	Oppfølgingsplan for sykemeldte skal være sendt sykemelder innen 4 uker.
	De ansatte får kompetanseutvikling som er relevant for jobb/oppgaver
	Den enkelte virksomhet har en kultur for å samarbeide, lære og gjøre hverandre gode.

	De ansatte er fleksible og endringsvillige for å tilpasse hverdagspraksisen til virksomhetens behov.
Tingvoll kommune er en lærende organisasjon	Det blir lagt til rette for kollektive læringsprosesser for å gjøre organisasjonen god.
	Det drives kontinuerlig forbedringsprosesser etter bestemte metoder som f.eks. LEAN.

Folkehelse og kultur

Prioriterte tiltak i planperioden:

- Styrking av Helsestasjon- og skolehelsetjenesten – bruk av prosjektmidler fra Helsedirektoratet for skoleåret 2018/2019.
- Kompetanseheving på foreldrestøttende tiltak, COS-p, støttet av midler fra Barne- og ungdomsdirektoratet, med en varighet på 3 år. Her er også barnehage og skole med i kompetansehevingen.
- Kulturskolen skal motta veiledning fra Norsk kulturskoleråd i perioden 2019/2020 for å videreutvikle kulturskolen som organisasjon og som en del av kommunens tjenestetilbud i tråd med vedtatt rammeplan
- Evaluering av aktivitetssentertilbudet
- Arrangere Folkehelsedag
- Modernisering av Straumsnes bibliotekfilial

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Tingvoll kommune har gode fritids - og kulturtilbud som gjør kommunen attraktiv for økt bosetting og næringsetableringer.	Biblioteket fremmer kunnskap, integrering, kultur og folkehelse gjennom å være en aktiv formidler og en sosial møteplass.
	Kulturskolen gir elevene muligheter til å utvikle kunnskap, forståelse og formidlingsevne i ulike typer kunst- og kulturuttrykk.
	Vi samarbeider med lokale lag og organisasjoner for å videreutvikle og etablere nye aktiviteter
Tingvoll er en foretrukken kommune for ungdom.	Kommunen samarbeider med de unge om utvikling av sosiale møteplasser og aktiviteter tilrettelagt for unge.
	Vi har et aktivt ungdomsråd.
	Kommunens innsats innen folkehelse og psykisk helse bedrer helse og trivsel hos unge.
Innbyggerne i kommunen har god fysisk og psykisk helse og har mindre behov for helsetjenester på grunn av økt innsats på forebyggende arbeid	Kommunen arbeid aktiv for flest mulig skal flytte hjem etter endt utdanning.
	Helsestasjon- og skolehelsetjenesten, som følger barna fra 0-20 år, forebygger og driver helsefremmende arbeid i tett samarbeid med andre instanser
	Vi har en oversikt over helsetilstanden til innbyggerne
	Kommunens innbyggere har kunnskap om at forebygging og å holde seg i god form er viktig for å gi økt livskvalitet og å redusere risiko for helseplager.

	Tingvoll aktivitetssenter gir positive opplevelser gjennom mestring, sosial tilhørighet og tilrettelagte aktiviteter ut fra brukernes ressurser, ønsker og begrensninger Alle ansatte i Tingvoll kommune har kunnskap om forebygging og bruker denne kunnskapen i møte med kommunens innbyggere i alle aldre
--	--

Oppvekst

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Skolene har et godt læringsmiljø	Elevene kan skrive, lese, regne og har sosial kompetanse 80 % av elevene presterer over kritisk grense på Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøver i lesing og regning 1.-3.kl. Skolene har et godt psykososialt læringsmiljø og det er ingen mobbing i skolene.
Elevene har god fysisk og psykisk helse.	Elevene tilbys minst 10 ulike fysiske aktiviteter i undervisningen. Kommunen oppfyller kravene i læreplanen om svømmeundervisning Elevene tilbys minst 10 ulike aktiviteter innen kultur med fokus på å fremme psykisk helse gjennom deltakelse, mestring og inkludering.
Elevene tilbys skolemåltid	Det er utarbeidet en kostplan / kostpolitikk som beskriver standard på måltider i barnehager, skoler, og institusjoner for syke og eldre. I løpet av 2019 er det utarbeidet et opplegg for innføring av skolemåltid Skolene gjennomfører sine valgte program innen sosiale ferdigheter
Barnehagene har god kvalitet på sitt språkarbeid	Kommunal språkplan er vedtatt og tatt i bruk 50 % av de ansatte er kvalifiserte barnehagelærere
Barna opplever en god og planlagt overgang fra barnehage til skole	Plan for overgang mellom barnehage og skole er implementert
Det er ingen mobbing i barnehagen	Barnehagene har implementert og tatt i bruk verktøyet «Være sammen», og er blitt en «Løvebarnehage».
Barna i barnehagen har kunnskap og erfaring som gjør at de er mer miljøbevisste	Barna bruker nærmiljøet til aktiviteter og naturopplevelser Barnehagene har en felles satsing på økologisk og kortreist mat Barnehagene har en felles satsing på måltid der barna også deltar i for- og etterarbeid med måltid.

Helse og omsorg

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Bruk av velferdsteknologi gjør at folk med økende hjelpebehov kan bo hjemme	Antall sykehjemsplasser innen somatikk og demens/psykogeriatry holdes stabilt i planperioden

	Helsetjenesten deltar i interkommunale samarbeid og fagnettverk Når vi innfører ny teknologi, skal vi alltid gevinstkartlegge flg.: økt kvalitet – unngått kostnad – spart tid
Flere eldre og pleietrengende får rehabilitering i hjemmet	De ulike faggruppene i helse samarbeider godt for å tilrettelegge for rehabilitering i brukers vante omgivelser. Hverdagsrehabilitering er et tilbud i tjenesten. Vi gir veiledning om støtteordninger for tilrettelegging av egen bolig
Eldre og pleietrengende i kommunen innen somatikk og demens/psykogeriatr har et godt tilbud hjemme eller på institusjon	Vi arbeider aktivt med rekruttering for å få besatt vakante stillinger i helse og omsorg, og da spesielt rekruttering av sykepleiere Vi arbeider for økt kompetanse innen demens og palliasjon/kreftbehandling i helse og omsorg Oppgradering av senger på sjukeheim Økologisk mat på institusjonskjøkken tilsvarende Debios sølvmerke.

Næring- plan og teknisk

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Et styrket kollektivtilbud for innbyggere og pendlere i Tingvoll	«Fram» (Timeekspresen) har rutetilbud innover Tingvollhalvøya som fungerer som pendlingsrute mot Kristiansund, Sunndalsøra og Molde.
Tingvoll kommune har et godt kunnskapsnivå for prioritering, opprustning og sikring av kommunale veier	Plan for oppgradering av kommunale veier er ferdigstilt Plan for trafiksikkerhet er ferdigstilt
Økokommunen Tingvoll legger til rette for god folkehelse gjennom gang- og sykkelveier	Gang- og sykkelsti forlenges på Rv70 til avkjørsel til lysløypa (ved Vågavegen) Gang- og sykkelsti er realisert langs Vågbøvegen Gangfelt over Vågbøvegen ved Rv. 70 Miljøgata i Tingvollvågen er utvidet nordover med minst 300 m Fergefri E39 Halsafjordkryssing
Fremme regional integrasjon	Alle bygder i Tingvoll skal ha stabil internettdekning.
Koksvikvassdraget skal ha en god miljøtilstand innen 2021 i tråd med kravene i vannforskriften	Det skal tas vannprøver og gjennomføres forebyggende tiltak sammen med grunneierne langs vassdraget
Gjennomføre tettstedsutvikling i Tingvollvågen slik at stedet utvikles til et mer attraktivt kommunesenter med gode tjenester, aktiviteter, tilbud og verdier for alle innbyggere og besøkende.	1. Parallelloppdrag er gjennomført 2. Når tiltak anbefalt i rapporten etter parallelloppdraget er politisk behandlet og eventuelt gjennomført

Arbeid, velferd og inkludering

MÅL (Effektmål)	TILTAK (Resultatmål)
Bosatte flyktninger opplever økonomisk trygghet og er i arbeid eller under utdanning	80 % av bosatte flykninger har arbeid eller studieplass fem år etter bosetting.

	Andel langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp er redusert Flerkulturelt entreprenørskap er innført som en del av introduksjonsprogrammet for flyktninger.
UDIs krav om drift av asylmottak er oppfylt.	Vi skal ha færre enn seks avvik ved UDIs kontroll.
Alle som trenger bistand for å komme seg ut i arbeid eller aktivitet får tett oppfølging fra NAV	Minst 75 % av brukere med nedsatt arbeidsevne har hatt oppfølging fra NAV de siste tre månedene Minst 50 % av alle sykemeldinger er gradert ved tidspunkt for 12 ukers sykemelding
Brukere får individuelt tilpasset arbeidsrettet oppfølging. Brukere under 25 år er prioriterte.	Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i aldersgruppa 18-25 år er redusert Alle brukere under 25 år har et tilbud om aktivitet og godkjent aktivitetsplan
Styrke næringsutvikling med utgangspunkt i eksisterende nærings- og kompetansemiljø og nyetablerere i Tingvoll.	Eksisterende næringsliv sysselsetter flere arbeidstakere.
Vi gjennomfører etablererveiledning inkludert etnisk entreprenørskap gjennom «hoppid.no»	Antall nyetableringer forblir på dagens nivå eller helst øker.
Være en døråpner for bosatte flyktninger som trenger arbeidspraksis og jobbmuligheter i lokalt næringsliv og offentlig sektor.	Sysselsettingsgraden hos bosatte flyktninger har økt.
Opplevelser knytta til mat og kultur er sentrale elementer i reiselivet i Tingvoll	Flere turister besøker og bruker våre reiselivsdestinasjoner. Kommunen har startet opp et nytt tettstedsprosjekt for å styrke attraktiviteten til Tingvollvågen når større utbyggingsprosjekt som RV 70, Ny videregående skole, Økoparken og bygging av sosiale boliger realiseres de neste tre årene. Fokus er handel, arkitektur, mat- miljø og sosiale møteplasser Frivilligsentralen er godt etablert og har gitt et bedre samarbeid mellom kommunal og frivillig sektor i Tingvoll

Handlingsprogrammet - økonomiplan 2019 – 2022

Gjennom handlingsprogrammet vedtar kommunestyret budsjett for det kommende året, økonomiplan for de påfølgende tre årene, samt hvilke mål kommunen skal arbeide mot i fireårsperioden. Budsjettet for året er bindende, mens økonomiplanen er retningsgivende.

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Vi skal sikre en god og bærekraftig økonomi gjennom god økonomistyring og vedtatte handlingsregler for driftsbudsjett, investeringsbudsjett og finansforvaltning.

De økonomiske rammene for Handlingsprogram 2019-2022 bygger på vedtatt handlingsprogram 2018-2021, årsregnskap og årsrapport 2017, andre politiske vedtak og statsbudsjettet for 2019.

Tallmessig består handlingsprogrammet av fire budsjettskjema:

- Budsjettskjema 1A – driftsbudsjettet gir en samlet oppstilling av budsjettforutsetninger når det gjelder frie disponible inntekter, renter og avdrag, avsetninger, hva som kan fordeles til investeringsbudsjettet og virksomhetenes drift.
- Budsjettskjema 1B – driftsbudsjettet viser nettobevilgning per rammeområde og gir uttrykk for den politiske prioriteringen. Skjemaet er samtidig utgangspunkt for økonomistyringen.
- Budsjettskjema 2A – investeringsbudsjettet viser summen av investeringene og hvordan de er finansiert.
- Budsjettskjema 2B – investeringsbudsjettet viser investeringer i bygg og anlegg og hvordan disse er finansiert.

Disse er trykt bakerst i handlingsprogrammet.

Nye tiltak drift og investering

Under følger en detaljert gjennomgang av alle budsjettmessige endringer fra budsjett 2018 samt nye tiltak, fordelt på virksomhetsområdene.

Politisk

Kommunestyret er det øverste kommunale organet. 25 representanter er fordelt slik på partiene: Ap 6, FrP:3, H:2, Krf:5, Mdg:1, Sp:6, V:1 og en uavhengig representant fra oktober 2018. Formannskapet har sju representanter som er fordelt slik på partiene: Ap:2, Krf:2, Sp:2 og Frp:1. Vi har tre hovedutvalg: Oppvekst- og kulturutvalget, helse- og omsorgsutvalget, samt utviklingsutvalget.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	3 638 847	4 256 575	5 052 205	3 830 085	3 932 205	3 830 085

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
-------	---------	-------

1 969 200	328 658	2 297 858
-----------	---------	-----------

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Lønnsmidler til 50% stilling som politisk sekretær ble flyttet fra økonomiavdelingen. Det er ført en tilsvarende reduksjon på økonomiavdelingen.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018.

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	328 658	328 658	328 658	328 658
Kommunestyrevalg / stortingsvalg	51 300	0	51 300	0
Økte revisjonskostnader	100 000	100 000	100 000	100 000
Pilotprosjekt kryssing Halsafjorden	210 000	0	0	0
NIR – tilskudd til ny avfallsløsning	210 000	0	0	0
Rammekutt	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Formannskapets tilleggsbevilgningskonto	200 000	200 000	200 000	200 000
Fiberutbygging	500 000			
Kirkelig Fellesråd	200 000			

Forklaring til nye driftstiltak:

Valg: Regnskapstall 2017 viser at det er behov for et økt budsjett for å håndtere valg gjennomføringer i økonomiplanperioden.

Revisjon: Eiermøtet i Møre og Romsdal revisjon IKS har bestemt at revisjonen skal gå over til fakturering i henhold til medgått tid fra 1. januar 2019. Dette endrer kostnadsbildet noe. Dersom det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon vil den koste kr. 250 000. (Omfanget av forvaltningsrevisjoner skal for øvrig nedfelles i en plan som kommunestyret skal vedta). Estimater for revisjonshonorar inkl. attestasjoner i 2019 utgjør kr. 400 000. Estimater for forvaltningsrevisjon i 2019 utgjør kr. 250 000.

Pilotprosjekt Halsafjord: I et brev sendt til Halsafjordsambandet AS sine eiere samt Innovasjon Norge blir det bedt om finansiering til et utredningsarbeid av Halsafjorden som teknologipilot i nasjonal sammenheng. Det bes om 2,4 millioner kroner i ekstra finansiering, fordelt på de forskjellige eierne ut ifra eierandel. Halsafjordsambandet AS ber også om et bidrag på kr. 800.000 fra Innovasjon Norge. Tingvoll kommune sitt bidrag er kr 210 000 i 2019.

Ny avfallsløsning: Beløpet på kr. 210 000 er kommunens bidrag til NIR for å finansiere egenkapitalen i SESAM Ressurs AS. SESAM-prosjektet går ut på å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim i løpet av første kvartal 2022. Kommunestyret ble orientert om de valgene NIR står overfor når det gjelder valg av fremtidig avfallsløsning i kommunestyret 25.10.18.

Investeringstiltak	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Strømming av kommunestyremøter	160 000	0	0	0

Forklaring nye investeringstiltak:

Strømming av kommunestyremøter: TV-overførte kommunestyremøter vil gi innbyggerne bedre innsikt i de politiske debattene og de bestemmelsene våre folkevalgte tar. Dette vil styrke demokratiet.

Rådmannskontoret

Rådmannskontoret består av rådmann og assisterende rådmann. Rådmannen har direkte styring av virksomhets- og stabsledere, leder i tildelingsenheten, IT-konsulent og oppvekstleder.

Rådmannens oppgaver og myndighet er nedfelt i kommuneloven §23; «*Administrasjonssjefen er den øverste leder for den samlede kommunale ... administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret ... fastsetter. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll*». I dette inngår planarbeid, saksbehandling og utredninger, budsjett- og økonomistyring, juridisk rådgiving, strategisk IT og velferdsteknologi, informasjonssikkerhet, bevilninger, kvalitetssikring og internkontroll, beredskap, deltakelse i regionalt- interkommunalt arbeid, kontaktledd for politisk nivå /ordførere, rapportering (årsmelding og tertialrapportering), årshjul for hele organisasjonen og andre forvaltningsmessige oppgaver.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	12 843 213	13 788 267	14 925 555	14 910 565	14 910 565	14 710 565

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
2 849 100	864 657	3 713 757

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Stillingen som assisterende rådmann ble holdt vakant store deler av 2018. Denne ligger inne fra 1.1.2019.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	864 657	864 657	864 657	864 657
IKT Orkide	699 500	703 500	703 500	703 500
Kirkelig Fellesråd	100 000	100 000	100 000	100 000
Forsikringspremie	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Økt ressurs IT-konsulent	76 280	76 280	76 280	76 280
Tilskudd til Tingvoll videregående skole	50 000	50 000	50 000	50 000
Redusert budsjett datamaskiner	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000
Rammekutt IT-gevinst	0	0	-200 000	-200 000
Rammekutt	-431 010	-300 000	-300 000	-300 000

Forklaring nye driftstiltak:

IKT orkide: Ny løsning for tanking av PCer i medlemskommunene og en ny moderne arbeidsflate (Citrix cloud)

Kirkelig Fellesråd: Økt overføring på ca. 3%. Dette er kr. 400 000 mindre enn det som ble lagt inn i økonomiplan for 2018 - 2021.

Forsikringspremie: Premiene for 2019 er redusert i forhold til budsjett 2018.

IT-konsulent har en 90% stilling i dag. Oppgavene tilsier minst en 100% stilling. Arbeidsgiver kan ikke pålegge IT-konsulenten så store oppgaver over tid uten at stillingsstørrelsen økes. En økning til hel stilling vil avlaste og gjøre arbeidsforholdene forsvarlige.

Tilskudd til Tingvoll vidaregåande skole: Tingvoll kommune og TVS hadde frem til 2016 en partnerskapsavtale. Denne skal nå fornyes og legges frem for politisk behandling. I denne ligger det en ambisjon om å bidra til økt markedsføring av skolen overfor potensielle elever. TVS er en meget viktig institusjon i Tingvoll-samfunnet.

Redusert budsjett datamaskiner: Den nye løsningen Citrix cloud gjør at vi i større grad kan benytte «tynne klienter» (ikke PCer). Disse er billigere i innkjøp enn en PC.

Rammekutt IT-gevinst: Ny skybasert IT-løsning (Citrix cloud) vil gi en effektiviseringsgevinst over tid, samt andel av generelt rammekutt vedtatt av kommunestyret. Andel av generelt rammekutt vedtatt av kommunestyret.

Investeringstiltak	B 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Investeringsplan IKT orkide inkl. Citrix Cloud- lisenser	558 300	150 600	285 000	110 000

Forklaring nye investeringstiltak:

Investeringsplan IKT orkide inkl. Citrix cloud- lisenser: Investeringene omfatter bla. nytt sak- og arkivsystem, teknisk utstyr, avtale driftsovervåkning, etablering av ny skyløsning, lisenser m.m. IKT Orkide tar i bruk en ny moderne arbeidsflate (Citrix cloud) fra 2019. I denne forbindelsen må det anskaffes en brukerlisens pr ansatt i kommunen. Dette gjelder alle som skal ha tilgang til en datamaskin, samlet antall 407 personer. Lisensen har en enhetspris på kr 1183.

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen har fire årsverk. Den ledes av økonomisjefen. Avdelingen har ansvaret for budsjett, økonomiplan, regnskap, eiendomsskatt, lønn og fakturering. Arbeidsgiveransvaret for politisk sekretær ligger til avdelingen. Det formelle / juridiske ansvaret for skatteinnkrevingen ligger til avdelingen sjøl om kommunen kjøper slike tjenester eksternt.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	2 990 000	2 712 397	2 664 000	2 664 000	2 664 000	2 664 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
2 779 900	-534 045	2 245 855

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 100% stillingen som skattoppkrever ble fra 01.02.18 omgjort til 50% stilling som politisk sekretær og 50% stilling knyttet til arbeid med kommunale avgifter.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018.

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	-534 045	-534 045	-534 045	-534 045

Rammekutt	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
-----------	---------	---------	---------	---------

Internasjonal avdeling

Internasjonal avdeling har i dag 10,2 årsverk fordelt på 12 ansatte. Virksomheten driver asylmottak og bosetter flyktninger.

Mottaket har en treårig kontrakt med Utlendingsdirektoratet (UDI) med en ramme på 150 asylsøkere inklusive opsjonen på 30 beboere. Opsjonen er pr. november 2018 tatt i bruk. Virksomheten bosetter flyktninger på introduksjonsprogrammet.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden (netto ramme):

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettamme	6 165 591	6 083 493	6 086 869	6 086 869	6 086 869	6 086 869

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
11 215 500	1 457 481	12 672 981

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

Endringsbeløpet lønn (kr 1 457 481) omfatter:

- 100% stillingsreduksjon vedtatt i budsjettvedtak desember 2017 ligger i lønnsbudsjett 2019. Denne stilling er tatt ut i tiltaket *Redusert lønn (konsekvensjustert budsjett)*.
- 100% prosjektstilling som returrådgiver finansiert av UDI (12 mnd 2019). Finansieringen ligger i tiltaket *Refusjon for prosjektstilling*.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018.

Nye driftstiltak:

Driftstiltak	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	1 457 481	1 457 481	1 457 481	1 457 481
Redusert lønn (konsekvensjustert budsjett)	-619 965	-619 965	-619 965	-619 965
Refusjon for prosjektstilling	-608 000	-608 000	-608 000	-608 000
Redusert bemanning - ny avtale med UDI	-	-	-	-

Forklaring nye driftstiltak:

Refusjon for prosjektstilling: I vedtatt økonomiplan er det i budsjettet for 2019 lagt inn lønnsmidler for en prosjektstilling som returrådgiver ved mottaket. Staten refunderer 100% for denne stillingen. Denne refusjonen er derfor lagt inn med kr 608 000.

Redusert bemanning: UDI har signalisert at det på grunn av redusert flyktningstrøm til landet vil bli behov for å redusere kapasiteten nasjonalt og dermed kapasiteten ved Tingvoll asylmottak. Kommunen har tilbudt en reduksjon på 15%. Etter dette har UDI meldt at denne kapasitetsreduksjonen trolig vil inntre noe seinere i 2019 enn først antatt. Forhandlingene om en ny avtale er ikke igangsatt. Reduksjonen i tilskudd innebærer at en må redusere bemanningen med 1,6 årsverk fra 2.halvår 2019. Denne reduksjonen kommer i tillegg til 100% stillingsreduksjon vedtatt i kst. desember 2017.

Servicekontoret

Servicekontoret har en bemanning 3,8 årsverk inklusive lederen. Servicekontoret tilrettelegger kommunal informasjon på kommunens hjemmeside og på Facebook, driver publikumsmottak, sentralbord, postmottak- og journalføring, arkivering, behandling av innsynsbegjæringer, mottakskontroll av byggesaker og byggesaksbehandling.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	2 839 960	2 855 639	2 854 424	2 854 424	2 854 424	2 854 424

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	14 156	14 156	14 156	14 156
Personvernombud IKA - GDPR	65 000	65 000	65 000	65 000
Rammekutt	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
2 590 900	14 156	2 605 056

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018.

Forklaring nye driftstiltak:

Personvernombud IKA – GDPR: Personopplysningsloven stiller strenge krav til behandling av personopplysninger. EUs personvernforordning (GDPR) pålegger alle offentlige virksomheter å utnevne et personvernombud. Ombudet skal føre kontroll med virksomhetens etterlevelse av personvernregelverket og gi råd til ledelse og ansatte om personvern. Kommunen har i samarbeid med flere kommuner i Møre og Romsdal inngått et samarbeid om et personvernombud tilsatt i IKA Møre og Romsdal (interkommunalt arkiv). Kommunens årlige kostnad utgjør kr 65 000.

Personalavdelingen

Personalavdelingen har to årsverk; personalsjef og personalrådgiver. Avdelingen har ansvaret for utlysning og tilsetting i stillinger, organisere kontakten med tillitsvalgte, organisasjons- og lederutvikling, kompetanseutvikling, lærlinger – og sommerjobb for ungdom, rådgivning- og bistand til ledere, forhandlinger (lønn og avtaler), HMS og sekretariatsfunksjon for Administrasjonsutvalget og Arbeidsmiljøutvalget.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	3 791 521	4 354 121	3 928 698	3 779 609	3 779 609	3 779 609

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	743 489	743 489	743 489	743 489
Justert budsjett sommerjobb for ungdom	45 808	45 808	45 808	45 808
Justert refusjon tillitsvalgte	18 000	18 000	18 000	18 000

Rammekutt	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Læringer i lønnsbudsjett - fjerning	-1 267 055	-1 267 055	-1 267 055	-1 267 055
Læringer – verdiskapingsdel selvfinansiert	148 979	-	-	-

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
3 832 700	743 489	4 576 189

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Lønnsmodulen regner lønnen til læringer feil (kr 670 000). Utlignes av tiltak «Læringer i lønnsbudsjett – fjerning»
- Korrigert lønn tillitsvalgte/hovedverneombud
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018.

Forklaring nye driftstiltak:

Læringer – verdiskapingsdel selvfinansiert. Kommunen har i dag seks læringskontrakter. Tre av kontraktene avsluttes i 2019 og resten strekker seg ut i 2020. Kommunestyret har vedtatt at det skal tas inn tre læringer hvert år. Læringsordningen er vedtatt skal være selvfinansierende. Det betyr at virksomhetene må finansiere «verdiskapingsdelen» innenfor eget budsjett. Læringsene er inne i helse- og omsorg- og i oppvekstsektoren. Alle lønnsutgifter og statlige tilskudd budsjetteres på personal. Utgiftene, dvs. «verdiskapingsdelen», blir belastet virksomhetene helt eller delvis.

- Heldøgn tjeneste med kr 200 000 av en samlet kostnad på kr 349 000.
- Behandling, Rehabilitering og Habilitering med kr. 237 000.

Virksomheter som tar inn læringer høsten 2019 må påregne å finansiere verdiskapingsdelen innenfor eget budsjett.

Oppvekstkontoret

Oppvekstkontoret består av en oppvekstleder i 40%. Lovkravet i opplæringsloven om en skolefaglig ansvarlig er derfor innfridd. (Stillingen er delt med rektorstillingen ved Straumsnes barne- og ungdomsskole (60%)). Oppvekstleder koordinerer utviklingsarbeidet i skolene mellom rektorene i tillegg til å ivareta en del forvaltningsoppgaver i oppvekstsektoren.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	6 515 296	6 497 082	5 949 526	5 857 526	5 902 526	5 747 526

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	457 940	457 940	457 940	457 940
Reduserte utgifter internat	-1 620 200	-1 620 200	-1 620 200	-1 620 200
Reduserte transportutgifter	-100 500	-100 500	-100 500	-100 500
Økte utgifter barn fra andre kommuner	116 700	116 700	116 700	116 700
Oppvekstlederfunksjonen – korrigere dobbelbudsjettering	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Rammekutt	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Nettverk Nordmøre	102 000	110 000	155 000	0
Skolemåltid	100 000			

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
2 400	457 940	460 340

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 50% stilling som oppvekstleder i hele 2019.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Reduserte utgifter internat: Dette gjelder en elev som har starta på ungdomstrinnet på Straumsnes barne- og ungdomsskole. Tiltaket **reduerte transportutgifter** er en konsekvens av dette.

Nettverk Nordmøre: Vedtatt i kommunestyret 25.10.18.

Tingvoll barne- og ungdomsskole

Tingvoll barne- og ungdomsskole har 202 elever. Det er 31,3 årsverk ved skolen som ledes av virksomhetsleder. Skolen har SFO-ordning for 1.- 4. klasse. Skolen har elever fra minst 14 ulike nasjoner. Tre beredskapshjem er knyttet til skolen og flere av elevene bor i perioder også i fosterhjem i kommunen.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	14 882 676	16 613 093	16 987 222	17 179 422	17 179 422	17 179 422

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	2 095 130	2 095 130	2 095 130	2 095 130
Økt refusjon - elever fra andre kommuner	-342 200	-342 200	-342 200	-342 200
Økt inntekt SFO	-319 000	-319 000	-319 000	-319 000
Tilskudd lærerutdanning	-192 000	0	0	0
Rammekutt	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
17 984 400	2 095 130	20 079 530

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 50% stilling som vernepleier vedtatt i kommunestyret desember 2017
- 100% stilling tilført i forbindelse med budsjettjustering våren 2018
- 100% stilling – økt lærertetthet f.o.m høsten 2018 (Lærernormen)
- 85% stilling i forbindelse med helårsåpen SFO + beredskapshjem
- 75% vikariat for lærere i utdanning. Delfinansieres av tilskudd fra U-dir
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Økt refusjon - elever fra andre kommuner: Dette beløper er økt refusjon fra andre kommuner fra 2018 til 2019.

Tilskudd lærerutdanning: Dette gjelder to lærere på videreutdanning i 2019

Investeringsbudsjettet

Kontorarealet ved skolen skal bygges om for å gi bedre arbeidsforhold for lærerne. Budsjettet på 1,5 mill. kr. ligger på avdeling bygg under NPT.

Straumsnes barne- og ungdomsskole

Straumsnes barne- og ungdomsskole har 126 elever og SFO. Virksomheten har 22,7 årsverk. Fra 2017 har skolen organisert sosialpedagogisk arbeid i miljøteam. Teamet er sammensatt av spesialpedagog, vernepleier og assistenter. Skolen har opparbeidet god kompetanse på hensiktsmessige metoder som kvalifiserer elevene til skole og utdanning.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	13 386 190	13 614 727	13 738 469	13 542 477	13 542 477	13 542 477

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	1 197 579	1 197 579	1 197 579	1 197 579
Ekstra ressurs SFO	114 312			
Tilskudd fra U-dir.	-312 000			
Redusert stilling	-206 546	-206 546	-206 546	-206 546
Økt brukerbetaling SFO	-92 000	-92 000	-92 000	-92 000
Redusert lærerressurs – sammenslåing av klasser fra h. 2019	-141 201	-337 441	-337 441	-337 441
Rammekutt	-165 600	-362 440	-362 440	-362 440

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
15 34 800	1 197 579	16 32 379

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 70% vernepleierstilling
- 100% stilling tilført høsten 2018
- 112% vikariat for lærere i utdanning vår 2019. Delfinansieres av tilskudd fra U-dir
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Ekstra ressurs SFO: Det er tildelt ekstra ressurs ved SFO tilsvarende halv plass. Dette medfører økt grunnbemanning, fortrinnsvis ettermiddager. Oppstart 1. november 2018. For at tilbudet skal kunne fortsette i 2019 økes budsjettet med 30% stilling.

Tilskudd fra U-dir: Dette gjelder tilskudd fra Undervisningsdirektoratet for tre lærere ved skolen som tar etterutdanning.

Redusert stilling: Dette gjelder redusert omfang av spesialundervisning ved skolen.

Redusert lærerressurs - sammenslåing av klasser fra h. 2019: Helsestasjonens registreringer viser noen lave barnekull i Straumsnes. Fra skoleåret 2019/2020 blir det foreslått å slå sammen første og andre klasseskoletrinn. Den sammenslåtte klassen vil ha 13 elever. Innsparing vil bli ca. ett lærerårsverk. Antallet elever er redusert fra 136 til 126 elever p.t.

Meisingset oppvekstsenter

Meisingset oppvekstsenter består av skole, SFO og barnehage, totalt 11,40 årsverk. Det er 30 elever ved skolen og 19 barn ved barnehagen. Ved SFO er det 5 elever. Lederteamet ved oppvekstsenteret består av en fra skole, en fra barnehage og virksomhetsleder.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	6 554 502	6 820 223	6 804 821	6 853 821	6 853 821	6 853 821

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	370 504	370 504	370 504	370 504
Tilskudd etterutdanning lærer	-49 000			
Brukerbetaling	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
6 965 800	370 504	7 336 304

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 10% stilling ved skolen
- Økt lønnsnivå ved tilsetting
- 37,5% vikariat for lærere i utdanning vår 2019. Delfinansieres av tilskudd fra U-dir.
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Tilskudd etterutdanning lærer: Dette er tilskudd fra U-dir for en lærer ved skolen som tar etterutdanning

Brukerbetaling øker med kr 128 000. Brukerbetaling SFO reduseres med kr. 42 000. Netto økning blir på kr 85 000.

Tingvoll barnehage

Tingvoll barnehage har 67 barn, der 25 er under tre år. Det er 18,7 årsverk ved barnehagen. 34 % av barna er minoritetsspråklige.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	9 173 570	9 195 980	8 922 566	8 990 566	8 990 566	8 990 566

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	-93 256	-93 256	-93 256	-93 256
Rammekutt	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
10 943 000	-93 256	10 969 937

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Reduksjon 100% stilling
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Investeringsiltak: Leplanting

Tingvoll barnehage er lokalisert i et område der det ofte blåser en nord-østlig kald vind. Leplanting øst for barnehagen vil bidra til at uteområdet blir lunere for barn og ansatte. Det er viktig at det blir valgt riktig type trær og planter for å få en god effekt. Riktig kompetanse må derfor engasjeres for å få et godt resultat. (Budsjett kr 150 000 er lagt på ansvar 43; Kommunale bygg)

Straumsnes barnehage

Straumsnes barnehage har 49 barn i barnehagen, 15 på småbarnsavdelingen og 34 barn på storbarnavdelingen. Barnehagen har totalt 17,34 årsverk.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	9 140 810	9 027 241	8 922 538	9 030 262	9 030 262	9 030 262

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	251 475	251 475	251 475	251 475
Refusjon 20 % fagarbeiderstilling	-107 724			
Rammekutt	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
10 039 600	251 475	10 291 075

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Økt lønnsnivå ved tilsetting
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Refusjon 20% fagarbeiderstilling: En ansatt har 20% permisjon med lønn. Denne stillingen har vært finansiert med eksterne tilskudd og bruk av fond. Stillingsressursen er ikke med i grunnbemanningen i barnehagen. Sum lønn trekkes derfor ut av budsjettet for 2019.

Heldøgn tjenester

Heldøgn tjenester forvalter institusjonstjenesten i kommunen. Den består av Tingvoll sjukeheim (somatikk) og Vonheim (aldersgeriatri, demens). Det er vel 41 årsverk ved virksomheten. Virksomheten ledes av en virksomhetsleder og to avdelingsledere (sjukeheimen og Vonheim).

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	29 565 592	30 694 728	30 696 866	30 867 416	30 867 416	30 867 416

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt 2019	649 077	649 077	649 077	649 077
Nøkkelkort sykehjem	50 000			
Medisinoppbevaring	60 000			
Leasingavtale nye senger med tilbehør	545 100	726 800	726 800	726 800
Lærlingordning - egenandel				
Sansehage Vonheim	50 000			
Vonheim – utskifting av golvbelegg	300 000			
Rammekutt	-148 850			

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
31 716 200	649 077	32 365 277

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Korrigering av variable tillegg
- Utvidelse av stillinger etter merarbeidsregelen
- Økt lønnsnivå ved tilsetting
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Nøkkelkort på sykehjemmet: Låsesystemet til sykehjemmets medisinrom må skiftes ut. Det er få nøkkelkort som er operative. I tillegg er låsekort på avveie. Dette er en brist i sikkerheten.

Medisinoppbevaring: Eksisterende medisintraller på sjukeheimen er defekte etter mange års bruk og tilfredsstillende ikke lengre kravene i legemiddelforskriften. Det må kjøpes inn to nye medisintraller.

Nye madrasser og senger: Det er behov for utbedring av ergonomisk utstyr ved Tingvoll sjukeheim. Madrassene gir dårlig komfort for pasientene. Sengene er ikke slik konstruert at ansatte unngår uheldige fysiske belastninger. Moderne senger fremmer god helse og gode arbeidsstillinger. Det finnes leverandører i markedet som tilbyr leasingavtale på senger med nødvending tilbehør. I en slik avtale ligger det også en serviceavtale og utskifting av alt utstyr etter fem år. Årlig kostnad er basert på en konkret forespørsel til en leverandør. Tiltaket må konkurranseutsettes der flere deltar. Sjukefraværstatistikk fra NAV sier at 38-40% av alle sjukmeldinger i Norge de siste fire årene skyldes muskel- og skjelettproblemer. Vi vil anta at en slik anskaffelse vil bidra positivt på denne statistikken ved sjukeheimen i Tingvoll. Dette tiltaket er anbefalt av Midt-Norsk HMS-senter (vår bedriftshelsetjeneste). Tiltaket får ¾ årsvirkning fra 2019.

Lærlingordning – egenandel: Verdiskapingsdelen skal dekkes av virksomheten sjøl. Heldøgns må dekke kr 200 000 av en samlet «kostnad» på kr 349 000 i 2019. Se for øvrig kommenter under «personal».

Rammekutt, andel av generelt rammekutt vedtatt av kommunestyret.

Investeringsbudsjettet:

Investerings tiltak	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
---------------------	-------	--------	--------	--------

Medisinsk utstyr	150 000	150 000	150 000	
------------------	---------	---------	---------	--

Forklaring til investeringsbudsjettet

Medisinsk utstyr: Dette er en budsjettpott Heldøgn tjeneste skal kunne benytte til innkjøp av diverse nytt utstyr i løpet av året. Budsjettet er ikke øremerket et spesielt formål.

Behandling – rehabilitering og habilitering

Behandling, rehabilitering og habilitering (BRH) omfatter hjemmetjenesten inkl. hjemmesykepleie og hjemmehjelp, habiliteringstjenesten inkl. Trøa bofellesskap, fysioterapi, ergoterapi, psykiatrisk tjeneste og kommunelege. I tillegg har virksomheten ansvaret for oppfølgingen av interkommunal legevakt, KAD-senger og krisesenter. Virksomheten består av vel 43 årsverk fordelt på 69 ansatte.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	36 495 143	40 220 035	39 221 249	39 221 249	39 221 249	39 221 249

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	830 461	830 461	830 461	830 461
Økt tilskudd til legetjenesten	125 000	125 000	125 000	125 000
Økt tilskudd inn / økt brukerbetaling	-304 000	-304 000	-304 000	-304 000
Korrigerende helligdagstillegg	-449 689	-449 689	-449 689	-449 689
Rammekutt	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
Interkommunal legevakt	205 000	205 000	205 000	205 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
32 686 200	830 461	33 516 661

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Ny stilling i habiliteringstjenesten 494 000
- Økning avtalefestede tillegg 290 000
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Økt tilskudd legetjenesten: Økt basistilskudd og tilskudd praksiskompensasjon til legetjenesten (jfr. avtale SFS 2305). Basistilskuddet økte fra 451 pr pasient til 486 pr pasient fra 01.07.2018.

Økt tilskudd inn / økt brukerbetaling; Dette gjelder:

- økt refusjon fastlønnsstilskudd fysioterapi
- økte satser for praktisk bistand og trygghetsalarm (trygghetspakker)
- fysioterapi: Nye satser / ny ordning med egenandel for fysioterapi.

Lærlingordning: Egenandelen (verdiskapingsdelen) skal dekkes i sin helhet innen budsjettrammen. Se forklaring under «personal».

Interkommunal legevakt: Kommunens andel av interkommunal legevakt øker med kr 205 000 fra 2018 til 2019.

Folkehelse og kultur

Folkehelse og kultur er ledet av virksomhetsleder og har 13,5 årsverk fordelt på 23 ansatte. Virksomheten har ansvar for helsestasjon og skolehelsetjeneste, støttekontakt og avlastning, aktivitetsenter/dagsenter, kulturskole, bibliotek, oversiktsarbeid i folkehelse, MOT, Zippy, den kulturelle spaserstokk, den kulturelle skolesekk, kommunale idrettsanlegg som Tingvollhallen og svømmehallen, ulike tilskuddsordninger som kulturmidler og underskuddsgaranti, spillemidler, StikkUT, Frivilligsentral, Ungdomsråd, kulturminner, fritidsklubb, kino, sekretær for «Kulturvekkå», museum og UKM.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjettramme	10 690 791	11 414 378	11 407 827	11 677 968	11 677 968	12 177 968

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	1 233 148	1 233 148	1 233 148	1 233 148
Tilbakeføring budsjett leie/leasing bil	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
Rammekutt	-500 740	-320 000	-320 000	-320 000
Barnevernvakt	145 000	145 000	145 000	145 000
Driftstilskudd til ny videregående skole				500 000
Korrigert budsjett støttekontakter	-221 200	-221 200	-221 200	-221 200
Tilskudd Ungdomsklubb	120 000	120 000	120 000	120 000
Fond ungdomsklubb - 251080086	-89 400			

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
8 438 200	1 233 148	9 671 348

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- Den reelle økningen på lønn fra opprinnelig budsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019 er på bare 20% stilling (se kulepunkt 2 under). Årsaken til at endringsbeløpet er så stort som vist ovenfor (kr 1 233 148) skyldes en intern budsjettjustering som er ført feil i 2018. Den samlede budsjettrammen for Folkehelse og kultur er ikke endret ved denne føringen. Dette var knyttet til budsjett støttekontakter. I 2019 er det tatt høyde for at de avtalene som er inngått på støttekontakter kan videreføres i 2019 og videre i årene i økonomiplanen.
- 20% stillingsøkning helsestasjonen
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Tilbakeføring budsjett leie/leasing bil: I 2018 lå det inne en budsjettpost på 115 000 for å samfinansiere en bil som skulle benyttes av både Internasjonal avdeling og av aktivitetsavdelingen ved Vonheim. Internasjonal avdeling har kjøpt en slik bil over egent budsjett i 2018. Denne budsjettposten på Folkehelse og kultur går derfor ut.

Barnevernvakt: Beregningsgrunnlag: Kr.47 pr. innbygger x 3073 =144 431,- . Barnevernvakten er barneverntjenestenes akuttberedskap. Primæroppgavene er å bistå barn, unge og familier i akutte situasjoner. Barnevernvaktene skal først og fremst sikre

at barn og ungdom har det trygt. Alle tiltak barnevernvakten iverksetter, er hjemlet i lov om barneverntjenester.

Korrigerer budsjett støttekontakter: Dette er en teknisk føring i budsjettet. Det ligger etter dette tilstrekkelig budsjettmidler innenfor virksomhetens ramme til å videreføre de støttekontaktavtalene som er inngått i dag.

Driftstilskudd til ny videregående skole: I økonomiplan 2018-2021 ligger det en bevilgning på en halv million i 2021 og en million i 2022. I ny økonomiplan er denne bevilgningen flyttet ett år ut i tid.

Rammekutt, andel av generelt rammekutt vedtatt av kommunestyret.

NAV Tingvoll

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	2 145 481	2 859 169	2 753 585	2 753 585	2 753 585	2 753 585

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	176 948	176 948	176 948	176 948
Rammekutt	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

B2018	Endring	B2019
1 187 900	176 948	1 364 848

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 20% stilling (finansieres av sykerefusjon sykepenger)
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Næring, plan og teknisk

Næring, plan og tekniske tjenester (NPT) har blant annet ansvar for næring, jordbruk, skogbruk, viltforvaltning og miljøarbeid. Kommunen har en viktig rolle som tilrettelegger for næringsutvikling og entreprenørskap. NPT har også ansvar for kart og oppmålingsvirksomhet, matrikkelføring, saksbehandling for bygging, deling og seksjonering, samt arealplanlegging. Videre har virksomheten ansvar for brannvern, feiing, planlegging, prosjektering, drift og vedlikehold av kommunens veger, anlegg og eiendommer. Miljøkompaniet er en bedrift for yrkeshemmede som organisatorisk hører til NPT.

Endringene fra 2018 og fremover i budsjett- og økonomiplanperioden:

	R2017	B2018	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Budsjetttramme	10 035 015	12 556 664	12 843 218	13 228 218	12 872 753	12 874 486

Nye driftstiltak:

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Endring fra opprinnelig lønnsbudsjett 2018 til nytt lønnsbudsjett 2019	1 882 161	1 882 161	1 882 161	1 882 161

Styrking av næringsfondet Vekst for Tingvoll	250 000	250 000	250 000	250 000
Finansiering av styrking av næringsfondet ved bruk av fond	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Tettstedprosjektet	868 570	733 570	202 902	
Finansiering av Tettstedsprosjektet ved bruk av fond	-868 570	-733 570	-202 902	
Tettstedsprosjektet – korrigering lønn	-887 709	-887 709	-887 709	
Reguleringsplan - kryssløsning på Einset	200 000	100 000	0	0
Kartlegging og ajourføring av kart	0	260 000	0	0
Økte gebyrinntekter	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Lønn brukere Miljøkompaniet	104 232	104 232	104 232	104 232
Rammekutt	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Korrigering lønn brannbefal	171 917	171 917	171 917	171 917
Delfinansiering lønn plan- og byggesaksbehandler	-241 000	-241 000	-241 000	-241 000
Brannsamarbeid	0	300 000	300 000	300 000
Sommergartner	130 000			
Vannprøver i vassdrag	75 000			
Male Kveldheim innvendig	100 000			

Utvikling i lønnsbudsjettet 2018 - 2019:

(Gjelder ansvar 4000, 4010, 4021, 4030, 4050, 4051, 4052 og 4053).

Forklaring til endring i lønnsbudsjettet fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019:

- 100% stilling prosjektleder Tettstedsprosjektet
- 100% ingeniørstilling (plan- og byggesaksbehandler). 60% stilling vedtatt i kst. desember 2017. 40% er finansiert innen eget budsjett (Tiltaket *Delfinansiering lønn plan- og byggesaksbehandler*).
- 50% konsulentstilling fra økonomiavdelingen
- Viltsamarbeid med Kristiansund
- Konsekvenser av lønnsoppgjør 2018

Forklaring nye driftstiltak:

Næringsfondet Vekst for Tingvoll: Fylkesutvalget i Møre og Romsdal vedtok i 2018 nye krav for tildeling av tilskudd til kommunale næringsfond. Kommunen må bidra med 1/3 av innvilget tilskudd. Dersom kommunen bevilger kr 200 000 vil fondet bli på kr 600 000 i 2019. Bevilgningen dekkes av bruk av disposisjonsfond.

Tettstedprosjektet: Tettstedutvikling i Tingvollvågen 2018-21 inngår i kommunens handlingsprogram og økonomiplan 2017-2021. Kommunen har fått tilsagn om tilskudd fra de regionale utviklingsmidlene til prosjektet på kr. 650.000 for 2019. Tilskuddet forutsetter 50 % egenfinansiering av estimert kostnad på 1.300.000. Vedtaket er gjort på vilkår om full finansiering.

Det har skjedd en feil i kostnadsberegningene. Kostnadene er derfor korrigert:

- Lønnskostnader korrigert til 735.000
- Gjennomføring av parallelloppdrag; et tillegg på kr. 125.000.

Totale kostnader 2019 blir kr 1 520.000. Egenandelen er opprinnelig satt til kr 650.000 +korrigerte kostnader på kr. 220.000 gir en egenandel på kr. 870.000.

Egenandelen i Tettstedsprosjektet i 2019 finansieres i sin helhet ved bruk av disposisjonsfond. Kr 868 570 inntektsføres i driftsbudsjettet for 2019. Siden lønn til prosjektleder ligger inne i budsjettet 2018 er dette vist med et eget tiltak for 2019 der lønnen er trukket ut (dette er en ren teknisk føring).

Kartlegging og ajourføring av kart: Gjelder nykartlegging av hele kommunen. Flyfotografering og nykonstruksjon av kart i geodatasamarbeidet i regi av Kartverket. Følger geodaplan som er vedtatt 22.10.2018. Heretter vil det sannsynligvis være en femårig syklus på nykartlegging.

Reguleringsplan – kryssløsning Einset: Bevilgningen gjelder i hovedsak bruk av konsulent til reguleringsarbeid.

Økte lønnsutgifter til brukere ved Miljøkompaniet: Det har kommet til flere brukere. Lønnsbudsjettet har ikke blitt justert på mange år. Virksomheten bestemmer sjøl om lønnen skal heves.

Korrigerende lønn brannbefal: På grunn av en feil i økonomisystemet ble ikke kompensasjon for brannbefal budsjettet i 2018. Derfor styrkes budsjettet 2019 med det aktuelle beløpet.

Delfinansiering lønn plan- og byggesaksbehandler: Da denne stillingen ble opprettet i 2018 ble det bevilget kr 400 000 til formålet. Det ble lyst ut etter og tilsatt i en 100% stilling som gir en samlet lønnsutgift på kr 641 000. For å finansiere differansen ble budsjettposter fra konsulenttjenester og gebyrinntekter benyttet. Stillingen er fullfinansiert ved at lønnsbudsjettet fra opprinnelig 2018, der denne stillingen er finansiert 100%, ble flyttet over til lønnsbudsjett 2019. Differansen som vist ovenfor trekkes derfor ut av budsjettet.

Brannsamarbeid: Vedtak i kommunestyret:

1. Tingvoll kommune ønsker fortrinnsvis et IKS Brann og Redning for Nordmøre og Romsdal
2. Tingvoll kommune går i forhandlinger med kommuner på Nordmøre (Sunndal og Gjemnes) og Romsdal for å etablere ett felles IKS på brann og redning.
3. Tingvoll kommune legger selskapsformen IKS til grunn for samarbeidet.
4. Det har vært en styrke for saken at kommunene i Nordmøre (Sunndal og Gjemnes) og Romsdal sluttet seg til selskapet

Et fremtidig brannsamarbeid vil føre til en netto økt driftsutgift. Denne summen er ennå ikke klar. Det budsjetteres med et foreløpig anslag fra 2020.

Kommunale bygg (ansvar 4300 i budsjettet)

Husleieinntektene er sterkt redusert i 2018 på grunn av lav interesse. Flere boliger står ledige. Budsjettet styrkes med kr 500 000 for å kompensere for dette. Anslått svikt i husleieinntektene i 2018 er større. Siden det er satt i gang et arbeid for å gjøre boligene mer attraktive er det budsjettet med et noe mindre inntektstap i 2019. Kommunestyret har for øvrig vedtatt at leiesatsene ikke skal økes i 2019.

Investeringsbudsjettet

	B2019	ØP2020	ØP2021	ØP2022
Vaskemaskin vaskeriet	156 250			
Adresseregistrering	700 000			
Fløystad bru		500 000		
Kaifronten, Gunnars plass		3 150 000		
Isskjær	120 000			
Saghøgda industriområde – infrastruktur, næringsutvikling	1 000 000			
Ferdigstilling av Nålsundkanalen		200 000		
Vegtryggingsspakke	1 500 000	500 000	500 000	500 000

Oppgradering Gunnars veg		500 000		
Økoparken, prosjektering parkering		1 300 000		
Straumsnes kirke		1 000 000	1 000 000	
Ny støttemur Honnhammervegen	230 000			
Infrastruktur Einset Nord	3 737 255			
Reserve krisevann-/drikkevannskilde Indre Tingvoll vassverk	300 000	1 200 000		
Nytt kloakkrenseanlegg Tingvollvågen	100 000	4 500 000	6 000 000	
Forbedret renovasjonsordning	250 000	250 000	250 000	250 000
Ledningsnett vann (kum, ledning, høydebasseng)	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Ledningsnett avløp (ledningsnett, kum)	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Nytt lagerbygg/vaskehall verkstedet	2 500 000			
Høydebasseng Meisingset		300 000		3 700 000
Høydebasseng Saghøgda				5 000 000
Nytt vann- og avløpsanlegg rv 70 Saghøgda – Stølhagen	500 000			
Asylmottaket - ventilasjon i personalfløy	1 500 000			
Ny vaktmesterbil	200 000			
Kommunale boliger (habiliteringsboliger)	300 000	4 200 000	20 800 000	
Oppgradering fjernvarme	500 000			
Ventilasjon i Einen eldreboliger	300 000			
Utfasing oljekjel, ny el-kjel sjukeheimen	900 000			
Straumsnes barnehage - takoverbygg	300 000			
Minilaster - vaktmestertjenesten	250 000			
Oppfølging EPC	120 000			
Flomlysanlegg idrettbane	300 000			
Opprustning kommunale veger	500 000			
Uteområde Tingvoll barne og ungdomskole	200 000			

Forklaring nye investeringstiltak:

Vaskemaskin vaskeriet: Dagens vaskemaskin på vaskeriet på sjukeheimen er 12 år gammel og utslitt. Den lekker vann og det har vært service på den flere ganger. Tilsvarende maskin koster 156.250 inkl. mva.

Adresseregistrering: Skilting av veger i forbindelse med adresseringsprosjektet (behandlet i kommunestyret 7.5.15). Gjelder også supplering av tidligere adresseringsprosjekter. Kommunen lager i egen regi skiltplan for alle vegene i kommunen. Statens vegvesen skilter navn på fylkes- og riksveger. Kommunen er ansvarlig for å skilte de kommunale og private vegene som er egne adresseparseller. På lange parseller er det behov for flere skilt og det kan være behov for tilvisningsskilt (viser husnummer) på sideveger. Nøyaktig kostnad får en ikke før skiltplana er ferdig og anbud er innhentet. Standarden på fundament må velges slik at det blir minst mulig framtidig vedlikehold, det vil si at det bør velges store skiltfundamenter.

Fløystad bru: Eksternt firma har tidligere gjennomført en enkel bruinspeksjon. Rapporten konkluderer med følgende: "Utglidninger av stein i landkar og fylling gir usikkerhet knyttet til bæreevne. Forskaling under brua/plate bør fjernes. Rekkverk har skader/mangler som medfører betydelig nedsatt trafiksikkerhet. Grunnet det totale skadeomfanget anbefales spesialinspeksjon for å utrede mulige utbedringstiltak og kostnader". Strukturelle utbedringer er nødvendige for å tilrettelegge for tømmertransport. Utbedring av rekkverk er også nødvendig av trafiksikkerhetsmessige hensyn. Kostnadsoverslaget er basert på andre vedlikeholdsprosjekter av bruer og er dermed usikkert. En spesialinspeksjon vil gi en bedre oversikt over skadeomfanget og kostnader knyttet til vedlikehold av Fløystad bru.

Kaifronten, Gunnars plass: Det ble i 2017 fattet politisk vedtak om å bruke kr 850 000,- på opprusting av kaifronten ved Gunnars plass. Arbeidet med planlegging/prosjektering ble påstartet høsten 2017, men senere utsatt. Formannskapet behandlet saken på nytt i 2018. Beregninger tilsier at dersom det skal lages en kaifront som er så solid at den tåler en sterk storm/orkan er kostnaden anslått til kr 3 150 000.

Is-skjær: Vinteren 2018 bød på mange utfordringer i vinterdriften på grunn av mye isdannelse på vegene. Kommunen og entreprenører har fått mange klager på glatte og sporete vinterveger. Det har vært utfordrende å ta seg fram på flere viktige kommunale veger på grunn av den massive isen. Samtidig er det blitt brukt mye mer strøsand på kommunale veger i Tingvoll enn normalt. Kommunen har ikke et kraftig nok skjær for å fjerne vegisen selv. Det er heller ingen av entreprenørene kommunen bruker til vinterdrift som har et kraftig nok skjær for å fjerne tykk og sporete is på vegene. Dette er ikke et krav i brøyte- eller strøinstruksene til entreprenørene. Det er derfor vanskelig å finne noen å leie til å fjerne den verste isen om vinteren. Et godt is-skjær kan jevne ut vegene der det er blitt isspor og det kan brukes til å redusere tykkelsen på vegisen. Da kan også isen smelte forttere fra vegene og redusere behovet for strøsand, spesielt på vårparten. Et slikt skjær kan også effektivisere høvling av grusveger om sommeren. Det vil derfor være et nyttig tiltak for både sommer- og vinterdriften.

Saghøgda industriområde: Det er bevilget en million i 2018 til næringsutvikling (ref. budsjettjustering 2 i kommunestyret 25.10.18). Dette beløpet er disponibelt også inn i 2019. Det bevilges ytterligere en million i 2019 til formålet som er infrastrukturtiltak / næringsutvikling på industriområdet. Samlet disponibelt beløp er to millioner kroner.

Nålsundkanalen: Det var her planer om elektrisk styring av brua og at veitrafikksentralen skulle åpne og lukke brua ved behov. Det er ikke lagt strøm ned til brua og det mangler bl.a. elektrisk bom, kameraovervåking, styreskap og støping av brukar, samlet kostnad 1 470 000. Her er det i stedet foreslått å finne en enklere løsning. Budsjett kr 200 000.

Oppgradering Gunnars veg: Her ligger det inne en bevilgning for 2018 på 1,1 million som videreføres til 2019. Det budsjetteres med ytterligere kr 500 000 i 2020 der en tar høyde for at oppgraderingen av vegen blir gjort helt opp til rv70. Budsjettallene er grovkalkyler. Arbeidet med reguleringsplan der også parkering ved kirka for Økoparken inngår, skal ferdigstilles i 2019.

Økoparken, prosjektering parkering: Her ligger det inne en bevilgning på kr 200 000 for 2018 som videreføres til 2019. Det budsjetteres med ytterligere kr 1,3 millioner for 2020. Oppgradering av Gunnars veg og parkering Økoparken skal ses i sammenheng.

Støttemur til Honnhammervegen: En støttemur til Honnhammervegen har mange sprekker og viser tegn til å gli ut fra vegen. Vi må regne med at vegen bli rasert og ufremkommelig dersom muren raser. Lokale melder om at muren har beveget seg mer i år enn de tidligere årene sammenlagt. Muren er ca. 30 meter og høyde på 2,5 meter. Det er tenkt at den gamle muren fjernes og det må reises ny mur på samme sted.

Infrastruktur Einset Nord: Det er tidligere utarbeidet overordnet VA-plan for industriområdet på Einset Nord. I forbindelse med tomtsalg er det behov for etablering av teknisk infrastruktur (veg, vann, kloakk, overvann, kabler) på området. Kommunestyret vedtok 14.06.18 i budsjettjustering å bevilge kr 3 269 000,- eks.mva til prosjektet (basert på et grovt kostnadsoverslag). Tingvoll kommune har i ettertid gjennomført åpen tilbudskonkurranse på Doffin og fått inn to tilbud. Det laveste tilbudet er på kr 4.317.458,- eks. mva. For prosjekter der det er mange forskjellige fagområder

(vann, avløp, overvann, strøm og veg) er det flere forskjellige mva-regler. Budsjettet for dette prosjektet burde ha vært satt opp inkludert mva. og ikke eks. mva slik det ble ved 1. tertial 18. For å være sikker på å ha nok midler i budsjettet er det inkludert mva. for hele summen i nytt budsjett, da de fleste fagområdene må budsjetteres inkl. mva. For å fullfinansiere prosjektet (inkludert etablering av ny nettstasjon fra NEAS, ekstern byggeledelse og en post for tillegg/uforutsett) må det budsjetteres med kr 2 040 000 ekstra. Byggetiden er i tilbudet satt til 120 dager, men prosjektet vil gå over både 2018 og 2019. De midler som allerede er bevilget vil holde til å dekke opp de arbeidene som blir gjennomført i 2018, mens det trengs tilleggsbevilgninger for å komme i mål i 2019. Tidligere bevilget: kr 3 549 000 + ny bevilgning: 3 737 255 = samlet bevilgning kr. 7 286 255. Tiltaket finansieres med inntekter av salg av kommunal eiendom og lån.

Reserve krisevann-/drikkevannskilde Indre Tingvoll vassverk: Det skal først avklares hva som er kilden. Deretter utbygging.

Nytt kloakkrenseanlegg Tingvollvågen: Eksisterende kloakkrenseanlegg i Tingvollvågen er fra 1983 og er utdatert. Dette gjelder både selve bygningsmassen, renseteknologien og kapasiteten i forhold til belastning på anlegget. Det er viktig, både med tanke på det ytre miljøet og arbeidsmiljø/HMS for de ansatte, med nytt kloakkrenseanlegg for Tingvoll sentrum. Planlegging og gjennomføring vil, basert på erfaringer fra andre kommuner, kreve mye administrative ressurser. I tillegg er vi avhengig av eksterne ressurser til planlegging/prosjektering. Foreløpig tidsplan: Planlegging i 2019/2020 og ferdigstilling i 2021.

Forbedret renovasjonsordning: Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap (NIR) IKS har utarbeidet «Avfallsstrategi 2016-2019». NIR vil blant annet ha fokus på avfallsreduksjon, tømmerrutiner, samarbeid om mottak, mellomlagring og videre håndtering av avfall (både bringe- og henteordningen) på tvers av kommunegrenser etc. Tingvoll kommune ønsker også å drøfte hva vi kan gjøre for å bidra til en mer bærekraftig avfallshåndtering.

Ledningsnett vann (kum, ledning, høydebasseng): Det er et stort behov for utskifting/rehabilitering av forsyningssystemet i Tingvoll. Dette gjelder fornying av ledningsnettet, kummer og høydebasseng. Etterslepet er stort. Vi ser behovet for en rammebevilgning på vann for å kunne jobbe friere med større og mindre prosjekter knyttet til utskifting/rehabilitering av vann- og avløpsnett inkl. kummer. Det er budsjettet kr 500 000 i 2018 som videreføres til 2019. Dette forsterker budsjetttrammen for 2019.

Ledningsnett avløp (ledningsnett, kum): Det er et stort behov for utskifting/rehabilitering av ledningsnett i Tingvoll. Etterslepet er stort. Det er behov for en rammebevilgning på avløp for å kunne jobbe friere med større og mindre prosjekter knyttet til utskifting/rehabilitering av vann- og avløpsnett inkl. kummer. Det er budsjettet kr 1 000 000 i 2018 som videreføres til 2019. Dette forsterker budsjetttrammen for 2019.

Nytt lagerbygg/vaskehall verkstedet: Det er behov for mer innendørs lagerplass på kommunens verksted ved Vågbøvegen. Det er i dag en del maskiner, kjøretøy og varegods (rør og rørdeler mm.) som står ute i all slags vær og forvitrer. For å bevare og sikre kommunens eiendom på best mulig måten er det nødvendig å få bygget mer lagringsplass inne. Det er tenkt at det nye lagerbygget med vaskehall skal være på størrelse med det nyeste lagerbygget på området, ca. 3 garasjeporter i bredden. Ved

bygging av nytt lagerbygg kan man også få på plass en vaskehall med oljeutskiller og lukket avløp til kommunal avløpsledning.

Høydebasseng Meisingset: Høydebasseng er viktig for utjevning av timevariasjonene i vannforsyningen over et døgn, sikkerhetsreserve i tilfelle ledningsbrudd eller lignende, og reservekapasitet til brannslukking. Renseanlegget til Indre Tingvoll vassverk ligger i Vasslia i Torjulvågen og leverer drikkevann til hele indre del av Tingvoll kommune. Det er ingen høydebasseng mellom høydebassenget på Storset (Vågbø) og siste abonnent er på Skar/Fjoseid på Meisingset. Det er derfor nødvendig å få på plass et høydebasseng på Meisingset for å sikre nødvendig brannvanndekning, samt tilfredsstillende og sikker drikkevannsforsyning for abonnenter på Vågbø og Meisingset.

Høydebasseng Saghøgda: I dag er det ikke mulig å levere tilstrekkelig brannvannmengde fra kommunens vannledningsnett på Saghøgda. Det er derfor behov for å bygge et høydebasseng for å oppfylle brannvannskrav for industriområdet. Et høydebasseng vil være gunstig for den øvre del av bebyggelsen da det vil bidra til at det blir en mer stabil og sikker vannforsyning, som også er mindre sårbart for ledningsbrudd og lignende.

Nytt vann- og avløpsanlegg RV 70 Saghøgda – Stølhagen: I forbindelse med ny Rv.70 fra Saghøgda til Håkkåsvatnet blir det lagt nye vannledninger, samt kommunal kloakkledning og to nye kloakkpumpestasjoner. VA-anleggene er et spleiselag mellom kommunen og Statens Vegvesen, men der kommunen naturlig nok betaler det meste. Mye av arbeidet er allerede gjennomført. De to kloakkpumpestasjonene ble anskaffet i 2017 gjennom tidligere bevilgede midler. Nyeste kostnadsoverslag fra vegvesenet antyder at kommunes bidrag vil bli på kr. 1 650 000 og at fakturering kommer i 2019 og ikke i 2018 som først antatt. Budsjettert beløp til sluttfinansiering 2019: kr 500 000.

Asylmottaket - ventilasjon i personalflyt: Personalet ved asylmottaket sitter i lokaler som har dårlig luft og som gir luftveisplager. Midtnorsk HMS-senter har foretatt luftmålinger og konstatert PPM som ligger langt over det aksepterte som er innenfor 1000 PPM. Flere av målingene viser en topp på 2000 PPM som er det dobbelte av aksepterte verdier. I alle målte kontorer var CO2 nivået for høy PPM. Det må monteres balansert ventilasjonsanlegg for å kunne tilfredsstille lovpålagte krav til innneklima. På grunn av at aggregatet skal dekke både resepsjon og kontorer i 1. etasje og kontorene i egen fløy i 2. etasje krever tiltaket mye bygningsmessig arbeid i tillegg til selve ventilasjonsanlegget. Hovedverneombud vil varsle arbeidstilsynet om tiltaket ikke blir utført.

Tingvoll barne- og ungdomsskole; ombygging av lærerareal:

Administrasjonsavdelingen bygges om fra åpent kontorlandskap til mindre arbeidsrom for lærerne. Ombyggingen vil omfatte nye vegger, glassvegger mot korridor, ombygging av ventilasjon, maler arbeid og elektrikerarbeid. I tillegg til at dette var et problem tidligere har det etter den nye reformen blitt ansatt både nye lærere og hjelpelærere, noe som gjør behovet enda større. Det er gjennomført en ROS-analyse som konkluderer med at kontorarealene slik de er i dag ikke er tilfredsstillende.

Kommunale boliger (habiliteringsboliger): Det er behov for habiliteringsbolig(er). Det er igangsatt en utredning om hvordan dette skal løses. Det settes av penger til utredning i 2019 og investering i 2020/2021. Beløpene er brutto anslag. Det er mulig å få investeringsstøtte fra Husbanken.

Oppgradering fjernvarme: Tingvoll kommune og Tingvoll Flis og Varme AS har bedt om en rapport fra Norconsult om hva som bør forbedres i kommunens fjernvarmenett og

i bygningene for å optimale driften. Det er viktig at vi får til lønnsom drift for å kunne bevare drift av anlegget. Kostnaden er estimert til kr 500 000 i 2019.

Ventilasjon i Einen eldreboliger: Boligene har ikke ventilasjon og avtrekk fra kjøkken er dårlig. Dette fører til mange unødige brannalarmer på grunn av matlaging. Mange beboere kvier seg derfor for å lage mat. Det anbefales balansert ventilasjon i hver leilighet. Det er seks leiligheter i bygget.

Utfasing oljekjel, ny el-kjel på sjukeheimen: Fra og med 2020 er det forbudt å fyre med oljekjel. På sjukeheimen er oljekjel eneste backup for fjernvarmen. Eksisterende oljekjel må fjernes. Ny el-kjel monteres. Samlet investering kr. 900 000.

Straumsnes barnehage – nytt takoverbygg: Langs ytterveggen mot parkeringen er det laget en gangbane som fører til hovedinngangene til alle avdelingene i barnehagen. Selv om man prøver å måke snø, noe som er vanskelig da det er et gjerde på utside, legger det seg is på gangbanen. Et takoverbygg langs ytterfasaden løser problemene. Kostnad kr 300 000.

Minilaster – vaktmestertjenesten: Vaktmestertjenesten har lite å hjelpe seg med når det gjelder tungt arbeid. Det skal jevnlig skiftes sand i sandbassenger, skoler, barnehager og plasser og områder skal vedlikeholdes. I dag brukes trillebår til alle oppgaver, noe som ikke er helsebringende. En minilaster som kan brukes til flere oppgaver, også snømåking, vi løse problemet. Budsjett kr 250 000.

Oppfølging av EPC-prosjektet: Kommunen har kontrakt med AF-gruppen om oppfølging i fem år etter at prosjektet EPC er ferdigstilt. Dette var nedfelt i den opprinnelige kontrakten med AF-gruppen. Etter fem år (2023) kan kommunen si opp avtalen. Oppfølgingen består blant annet av overvåking av forbruk og kontakt med vaktmestrene ved avvik, opplæring/kurs flere ganger i året for vaktmestrene. Budsjett kr 120 000.

Leplanting Tingvoll barnehage: Tingvoll barnehage er lokalisert i et område der det ofte blåser en nord-østlig kald vind. Leplanting øst for barnehagen vil bidra til at uteområdet blir lunere for barn og ansatte. Det er viktig at det blir valgt riktig type trær og planter for å få en god effekt. Riktig kompetanse må derfor hyres inn for å få et godt resultat. Budsjett kr 150 000.

NIR - ny avfallsløsning: Politisk sak i FS 16.10 og KS 25.10.18 om ny avfallsløsning for NIR-kommunene. Beløpet på kr. 210.000 gjelder kommunens bidrag / investeringstilskudd til NIR for å finansiere egenkapital i SESAM Ressurs AS. SESAM-prosjektet går ut på å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim i løpet av første kvartal 2022.

Uteområde Tingvoll barne -og ungdomskole: Vedtatt av kommunestyret.

Opprustning kommunale veger: Vedtatt av kommunestyret.

Skatt og finans

	2019	2020	2021	2022	SUM:
Redusert tilskudd fra staten (PU)	683 000	683 000	683 000	683 000	2 732 000
Konsekvenser investeringsplan	536 700	1 711 600	2 943 400	3 913 700	9 105 400
Økt rammetilskudd	- 22 735 000	- 22 735 000	- 22 735 000	- 22 735 000	- 90 940 000
Økt skatt på inntekt og formue	16 744 000	16 744 000	16 744 000	17 024 000	67 256 000

Økte renteutgifter	- 73 583	- 19 500	204 471	- 834 492	- 723 104
Redusert investeringskompensasjon	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Økt vertskommunetilskudd	- 300 000	- 300 000	- 300 000	- 300 000	- 1 200 000
Økte renteinntekter	- 124 000	- 124 000	- 124 000	- 124 000	- 496 000
Økt aksjeutbytte	- 210 000	- 210 000	- 210 000	- 410 000	- 1 040 000
Økte fordelte utgifter-internsalg	- 560 000	- 560 000	- 560 000	- 560 000	- 2 240 000
Endring avsetning disposisjonsfond	- 1 438 000	- 1 438 000	- 1 438 000	- 1 438 000	- 5 752 000
Endring i integreringstilskudd	- 545 500	- 545 500	- 545 500	- 545 500	- 2 182 000
Havbruksfondet	- 600 000	- 600 000	- 600 000	- 600 000	- 2 400 000
Endring avdrag 2019	101 472	330 178	330 178	- 24 177	737 651
Avsetning disposisjonsfond (reserve)	2 670 099	1 636 987	389 561	687 966	5 384 613

Forklaring:

Redusert tilskudd fra staten (PU): Antall brukere er redusert med en.

Konsekvenser investeringsplan: Dette er driftsmessige konsekvenser i form av nye rente- og avdragskostnader av nye investeringer.

Økt rammetilskudd / Økt skatt på inntekt og formue: Disse to beløpene ses gjerne i sammenheng. Samlet gir det en økt inntekt i 2019 på kr 5 991 000.

Økte renteutgifter: På grunn av at Norges bank har økt styringsrenten med ¼ prosentpoeng. Dette påvirker vår låneportefølge.

Investeringskompensasjon: Dette gjelder kirkebygg. Størrelsen på beløpet justeres etter lånesaldo.

Økt vertskommunetilskudd: Dette gjelder Internasjonal avdeling og bosetting av flyktninger. Inntektene føres på ansvar Skatt og finans.

Økte renteinntekter: Økes på grunn av en ny avtale om bedre betingelser med banken.

Økt aksjeutbytte: Antatt aksjeutbytte fra NEAS som for 2018.

Økte fordelte utgifter-internsalg: Dette er en teknisk budsjettmessig føring som gjelder VAR, bygg-kostnader asylmottaket m.m. Den interne kostnaden/inntekten har en motpost i driftsbudsjettet.

Endring avsetning disposisjonsfond: I vedtatt budsjett for 2018 ble det avsatt et beløp til disposisjonsfond på kr 1 438 000. Dette beløpet trekkes ut i 2019 men må ses i sammenheng med reserven på bunnlinjen «avsetning disposisjonsfond» kr 2 670 099 i 2019.

Endring i integreringstilskudd: Dette gjelder Internasjonal avdeling. Føres på ansvar Skatt og finans.

Havbruksfondet: Dette gjelder deler av avkastningen Tingvoll kommune har mottatt i 2018 som blir utbetalt i 2019. Det budsjetteres også med en mindre årlig avkastning fra fondet i økonomiplanperioden.

Avsetning disposisjonsfond (reserve): Dette er overskuddet på «bunnlinja» i budsjettet 2019 som settes av på disposisjonsfond.

Budsjettskjema

Økonomisk oversikt - drift

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	11.081	11.346	11.781	12.623	12.623	12.623
Andre salgs- og leieinntekter	27.987	27.457	29.128	29.628	29.628	29.628
Overføringer med krav til motytelse	47.518	27.561	26.228	24.977	24.877	24.877
Rammetilskudd	128.661	129.823	134.174	134.174	134.174	134.174
Andre statlige overføringer	17.943	13.139	14.891	14.935	14.935	14.935
Andre overføringer	34	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	68.507	69.978	71.038	71.038	71.038	70.758
Eiendomsskatt	13.741	13.697	13.697	13.697	13.697	13.697
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	315.473	293.003	300.936	301.073	300.973	300.693
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	148.743	149.322	153.293	153.040	152.730	152.473
Sosiale utgifter	36.006	39.677	39.152	39.073	38.959	38.912
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	40.560	40.294	40.561	39.748	39.288	39.088
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	39.887	30.459	29.218	29.530	29.575	29.420
Overføringer	18.575	14.084	16.249	17.502	17.502	18.002
Avskrivninger	15.623	15.641	15.641	15.641	15.641	15.641
Fordelte utgifter	-3.916	-3.350	-3.322	-4.164	-4.164	-4.164
Sum driftsutgifter	295.479	286.126	290.792	290.369	289.530	289.372
Brutto driftsresultat	19.994	6.876	10.144	10.704	11.443	11.321
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	936	818	1.152	1.152	1.152	1.352
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmi)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	66	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	1.001	818	1.152	1.152	1.152	1.352
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	7.217	6.786	6.959	7.494	8.281	7.707
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15.670	18.056	18.519	19.442	20.111	20.262
Utlån	56	245	25	25	25	25
Sum eksterne finansutgifter	22.942	25.087	25.503	26.961	28.416	27.993
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21.941	-24.269	-24.351	-25.809	-27.265	-26.642
Motpost avskrivninger	15.623	15.641	15.641	15.641	15.641	15.641
Netto driftsresultat	13.676	-1.752	1.434	535	-181	320

Handlingsprogram for Tingvoll kommune 2019 - 2022

Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	4.100	7.917	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	2.793	1.069	934	403	200
Bruk av bundne fond	1.281	397	368	368	368	368
Sum bruk av avsetninger	5.380	11.107	1.437	1.302	771	568
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	6.760	9.355	2.670	1.637	390	688
Avsatt til bundne fond	4.379	0	200	200	200	200
Sum avsetninger	11.139	9.355	2.870	1.837	590	888
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	7.917	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt - investeringer

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	142	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	5.841	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1.712	1.012	2.423	2.284	4.514	124
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	7.695	1.012	2.423	2.284	4.514	124
Utgifter						
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	18.838	27.595	18.482	19.821	31.105	11.680
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	21	0	0	0	0	0
Overføringer	3.712	0	0	0	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	22.571	27.595	18.482	19.821	31.105	11.680
Finansstransaksjoner						
Avdrag på lån	754	0	0	0	0	0
Utlån	290	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Kjøp av aksjer og andeler	868	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	1.912	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Finansieringsbehov	16.787	27.583	17.059	18.537	27.591	12.556
Dekket slik:						
Bruk av lån	15.307	27.583	17.059	18.537	27.591	12.556
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	269	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	485	0	0	0	0	0
Sum finansiering	16.061	27.583	17.059	18.537	27.591	12.556
Udekket/udisponert	-726	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 1A - drift

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue	68.507	69.978	71.038	71.038	71.038	70.758
Ordinært rammetilskudd	128.661	129.823	134.174	134.174	134.174	134.174
Skatt på eiendom	13.741	13.697	13.697	13.697	13.697	13.697
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	17.943	13.139	15.391	14.935	14.935	14.935
Sum frie disponible inntekter	228.852	226.637	234.300	233.844	233.844	233.564
Renteinntekter og utbytte	936	818	1.152	1.152	1.152	1.352
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7.217	6.786	6.959	7.494	8.281	7.707
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15.670	18.056	18.519	19.442	20.111	20.262
Netto finansinnt./utg.	-21.951	-24.024	-24.326	-25.784	-27.240	-26.617
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	6.760	9.355	2.065	1.637	390	688
Til bundne avsetninger	4.379	0	200	200	200	200
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	4.100	7.917	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	2.793	1.069	934	403	200
Bruk av bundne avsetninger	1.281	397	575	368	368	368
Netto avsetninger	-5.758	1.752	-621	-535	181	-320
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	68	0	0	0
Til fordeling drift	201.143	204.365	209.284	207.525	206.786	206.628
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193.225	204.365	209.284	207.525	206.786	206.628
Mer/mindreforbruk	7.917	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 1B - Drift

<i>Tall i 1000 kr</i>	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
Politisk	3 639	4 257	5 052	3 830	3 932	3 830
Rådmannskontoret	12 843	13 788	14 926	14 911	14 911	14 711
Økonomiavdelingen	2 990	2 712	2 664	2 664	2 664	2 664
Internasjonal avdeling	6 166	6 083	6 087	6 087	6 087	6 087
Servicekontoret	2 840	2 856	2 854	2 854	2 854	2 854
Personalavdelingen	3 792	4 354	3 929	3 780	3 780	3 780
Utgifter til fordeling	0	90	3 400	3 400	3 400	3 400
Oppvekstkontoret	6 515	6 497	5 950	5 858	5 903	5 748
Tingvoll barne- og ungdomsskole	14 883	16 613	16 987	17 179	17 179	17 179
Straumsnes barne- og ungdomsskole	13 386	13 615	13 738	13 542	13 542	13 542
Meisingset oppvekstsenter	6 555	6 820	6 805	6 854	6 854	6 854
Tingvoll barnehage	9 174	9 196	8 923	8 991	8 991	8 991
Straumsnes barnehage	9 141	9 027	8 923	9 030	9 030	9 030
Heldøgns tjenester	29 566	30 695	30 697	30 867	30 867	30 867
Behandling, rehabilitering og habilitering	36 495	40 220	39 221	39 221	39 221	39 221
Folkehelse og kultur	10 691	11 414	11 408	11 678	11 678	12 178
NAV Tingvoll	2 145	2 859	2 754	2 754	2 754	2 754
Interkommunalt barnevern	8 453	6 545	6 545	6 545	6 545	6 545
Næring, plan og teknisk	10 035	12 557	12 843	13 228	12 873	12 874
VAR	435	-47	233	233	233	233
Kommunale bygg	10 584	10 473	9 602	8 572	8 572	8 572
Skatt og finans	-2 871	-4 440	-4 117	-4 117	-4 117	-4 117
Korrigeringer for bruk av fond, renter og statstilskudd på virksomhetene	-4 233	-1 819	-138	-436	-966	-1 169
	193 223	204 365	209 284	207 525	206 786	206 628

Budsjettskjema 2A - investering

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer i anleggsmidler	22.571	28.373	20.182	19.821	31.105	11.680
Utlån og forskutteringer	290	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Kjøp av aksjer og andeler	868	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	754	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	24.483	29.373	21.182	20.821	32.105	12.680
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	15.307	28.361	18.691	18.537	27.591	12.556
Inntekter fra salg av anleggsmidler	142	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1.712	1.012	2.423	2.284	4.514	124
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	6.111	0	0	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	23.272	29.373	21.114	20.821	32.105	12.680
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	485	0	0	0	0	0
Sum finansiering	23.757	29.373	21.182	20.821	32.105	12.680
Udekket/udisponert	-726	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering

Tall i 1000 kr	Regnsk 2017	Bud 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Prosjektkode ifm. tiltaksbudsjettering	-6	-700	0	0	0	0
Justering mva. for tidligere prosjekter	-125	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	868	0	0	0	0	0
Fellesprosjekter IKT-Orkide	261	254	0	0	0	0
IKT-investeringer skole	12	0	0	0	0	0
Trygghetsalarmer - trygghetspakker	142	0	0	0	0	0
Tingvoll Kirke, rehabilitering	2 000	7 000	0	0	0	0
Uteområde Tingvoll barne- og ungdomsskole	0	0	200	0	0	0
Klatrejungel	0	100	0	0	0	0
Øvingsrom kulturskolen	-22	0	0	0	0	0
Bygging kommunale boliger	100	0	0	0	0	0
Krattknuser	0	150	0	0	0	0
Industriareal Einset	0	280	0	0	0	0
Adresseringsprosjektet	0	100	700	0	0	0
GPS-landmålerutstyr	0	270	0	0	0	0
Kaifronten, Gunnars plass	0	850	0	3 150	0	0
Investering for næringsutvikling Saghøgda	0	1 000	1 000	0	0	0
Veitryggingspakke	0	500	1 500	500	500	500
Sentral lagring av kartdata	0	100	0	0	0	0
Krafttak Orkide	19	0	0	0	0	0
Rimstadkrysset	4 413	0	0	0	0	0
Kjøp bygg økoparken	6 000	0	0	0	0	0
Grunnerverv og oppgradering Åsprong hyttefelt	750	1 300	0	0	0	0
Støydempingstiltak - Rimstadkrysset	785	0	0	0	0	0
Fløystad bru	0	0	0	500	0	0
Oppgradering Gunnars veg	0	0	0	500	0	0
Økoparken, prosjektering parkering	28	200	0	1 300	0	0
Veitryggingspakke	363	137	0	0	0	0
Ny kaifront, Gunnars plass	49	0	0	0	0	0
Investering for næringsutvikling	490	510	0	0	0	0
Vaskemaskin til vaskeriet	0	0	156	0	0	0
Nytt lagerbygg/vaskehall verkstedet	0	0	2 500	0	0	0
Isskjær sommer/vintervedlikehold	0	0	120	0	0	0
Ferdigstilling av Nålsundkanalen	0	0	200	0	0	0
Ny støttemur Honnhammervegen	0	0	230	0	0	0
Opprustning kommunale veger	0	0	500	0	0	0
Nytt avløpsanlegg Vasslia	59	0	0	0	0	0
Driftsovervåkningssystem avløp	169	0	0	0	0	0
Utskifting av eternittrør Einlia og Saghøgda	0	120	0	0	0	0
Fornyng av avfallscontainere	0	750	0	0	0	0
Avløp, separering av kloakk og overvann	144	0	0	0	0	0
Rimstadbukta boligfelt	43	0	0	0	0	0
Ny vannledning Saghøgda - Stølshagen	111	300	0	0	0	0
Høydebasseng Meisingset	0	0	0	300	0	3 700

Handlingsprogram for Tingvoll kommune 2019 - 2022

Høydebasseng Saghøgda	0	0	0	0	0	5 000
Ny kloakkpumpeledning Kanestrøm	160	0	0	0	0	0
Avkloakking Saghøgda - Stølhagen	1 212	250	0	0	0	0
Ny kloakkpumpestasjon Tingvollvågen	0	1 000	0	0	0	0
Einset - Overordna VA-plan (54243)	99	0	0	0	0	0
Oppgradering miljøstasjoner (54244)	1 156	650	0	0	0	0
Reserve krisevann-/drikkevannskilde Indre Tingvoll vassverk	0	1 500	300	1 200	0	0
Nytt kloakkrenseanlegg Tingvollvågen	0	100	100	4 500	6 000	0
Forbedret renovasjonsordning	0	250	250	250	250	250
Ledningsnett vann	0	500	500	1 000	1 000	1 000
Ledningsnett avløp	0	0	500	1 000	1 000	1 000
Utskifting kloakkpumpeledning Kanestraum	0	400	0	0	0	0
Nye VA-anlegg RV 70 Saghøgda - Stølhagen (4200)	0	1 500	500	0	0	0
Bil - Pickup Vann	0	250	0	0	0	0
Rammeplaner VA (4200)	0	150	0	0	0	0
Investering Vonheim	-2 771	0	0	0	0	0
Oppfølging EPC	347	0	120	120	120	120
Einset - Boligsprinkling	158	0	0	0	0	0
TBU - Ombygging lærerareal	0	0	1 500	0	0	0
Ny vaktmesterbil	347	0	0	0	0	0
Brannsikring kommunehus	230	1 485	0	0	0	0
Kjøp av minibuss	0	250	0	0	0	0
Medisinsk utstyr	0	150	150	150	150	0
Ombygging servicekontor	0	350	0	0	0	0
Asylmottaket - ventilasjon i personalfløy	0	0	1 500	0	0	0
Flomlysanlegg idrettsbane	0	300	300	0	0	0
Nærmiljøanlegg MOS	0	100	0	0	0	0
Uteområde Straumsnes	0	200	0	0	0	0
Gangvei Straumsnes omsorgssenter	0	100	0	0	0	0
Ombygging brannstasjon	0	350	0	0	0	0
Straumsnes kirke	0	0	0	1 000	1 000	0
eByggesak NPT	0	140	0	0	0	0
Vonheim, solskjerming	0	280	0	0	0	0
Infrastruktur Einset Nord	0	3 269	3 737	0	0	0
FDV - program	0	150	0	0	0	0
Straumsnes barnehage - takoverbygg	0	0	300	0	0	0
Minilaster - vaktmestertjenesten	0	0	250	0	0	0
Leplanting Tingvoll barnehage	0	0	150	0	0	0
Strømming av kommunestyremøter	0	0	160	0	0	0
Investeringer IKT Orkide	0	0	558	151	285	110
Utfasing oljekjel, ny el-kjel	0	0	900	0	0	0
Oppgradering fjernvarme	0	0	500	0	0	0
Ny vaktmesterbil	0	0	200	0	0	0
Ventilasjon i Einen	0	0	300	0	0	0
Habiliteringsboliger	0	0	300	4 200	20 800	0
Videreformidlingslån Husbanken	485	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Vedlegg

Betalingssatser og gebyrer

Godtgjørelse til frivillige i kommunale råd og utvalg

Kommunestyret vedtar at frivillige som sitter i kommunale råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret skal få samme møtegodtgjørelse som folkevalgte, samt tapt arbeidsfortjeneste når det inntreffer.

Hjemmehjelp/ praktisk bistand - gebyrsatser 2019.

	2019	2019
Under 2G	Settes til maksimal sats, i hht forskrift	Settes til maksimal sats, i hht forskrift
2-3 G	Kr. 1 750,- pr mnd	Kr. 310,- pr time
3-4 G	Kr. 1 760,- pr mnd	Kr. 310,- pr time
4-5 G	Kr. 2 570,- pr mnd	Kr. 380,- pr time
Over 5G	Kr. 2 580,- pr mnd	Kr. 380,- pr time

Betalingssatser dagopphold Tingvoll aktivitetssenter 2019

Dagsats med middag/varmmat	Kr: 118,-
Dagsats uten middag/varmmat	Kr: 31,-
Skyss med drosje eller bli hentet av kommunen, egenandel	Kr: 88,-
Hjemmeboende personer med demens som får tilbud/vedtak om dagplass/annenhver onsdag, betaler i h.h.t fastlagte dagplass-satser.	Settes til maksimal sats, i hht forskrift

Betalingssatser 2019 - Trygghetspakke.

Kommunestyret vedtar et månedlig gebyr på kr 350,- for bruk av trygghetspakkene i helse- og omsorgstjenestene gjeldende fra 01.01.19

Gebyrsatser Institusjonskjøkken Heldøgns Tjeneste 2019

Kommunestyret vedtar følgende gebyrsatser for varmmat for hjemmeboende fra 01.01.2019:

Gebysatser	2019
	3% økning
2 retters middag	96
1 retters middag	72
Grøt	55
Grøt med spekemat	91
Suppe	32
Dessert	32
Rekesmørbrød(internt)	42
Snitter	37
Smørbrød	61
Rundstykke	42
Brus	39

Betalingssatser for Tingvoll svømmehall 2019

Voksen	Kr. 80,-
Barn	Kr. 30,-
Klippekort (Voksen: 12 klipp, barn/unge under 19 år: 24 klipp)	Kr: 465,-
Timeleie m/dusj og garderober	Pr. time:
0 - 12 brukere	Kr: 440,-
13 - 24 brukere	Kr: 550,-
25 og flere brukere	Kr. 800,-

For stevner o.l over 4 timer blir leiesatsen å fastsette særskilt av kommunen.

For ekstra oppvarming skal det betales et tillegg på kr. 345 pr. time på lørdager

Betalingssatser Tingvoll bibliotek 2019

1.gangs purring barn	Kr: 48,-
2. gangs purring barn	Kr: 52,-
1.gangs purring voksen	Kr: 62,-
2. gangs purring voksen	Kr: 87,-
Erstatningskrav barn	Kr: 390,-
Erstatningskrav voksen	Kr: 510,-
Bærenett	Kr: 20,-
Svart blekk på hvitt ark	Kr: 2,-
Svart blekk på farget ark	Kr: 3,-
Farget blekk på hvitt ark	Kr: 5,-
Farget blekk på farget ark	Kr: 6,-
Nytt lånekort	Kr: 215,-

Betalingssatser Tingvollhallen 2019

Priser i kr. pr. time:	Brukere under 18 år:	Brukere over 18 år:
1/1 hall m/ garderobe	Kr: 183,-	Kr: 242,-
½ hall m/garderobe	Kr: 132,-	Kr: 163,-
Enkelt garderobe	Kr: 39,-	Kr: 52,-
Vestibyle/kjøkken	Kr: 71,-	Kr: 92,-
Treningstevne/kamp m/publikum	Kr: 224,-	Kr: 250,-
Stevne/kamp, 1 time	Kr: 462,-	Kr: 610,-
Stevne/kamp påfølgende timer	Kr: 238,-	Kr: 285,-

Utstedelse av nøkkelkort	
Første gang	Kr: 115,-
Erstatte tapt kort	Kr: 215,-

Andre arrangement	
1/1 hall pr. døgn, 15% av brutto billettinntekter	Det delegeres til rådmannen å fastsette prisen for kommersielle arrangement
1/1 hall pr. påfølgende døgn	
1/1 hall inntil 4 timer, 15% av brutto billettinntekter	

Betalingssatser Tingvoll kulturskole 2019

1 semester, 6 – 20 år	Kr: 1400,-
1 semester, over 20 år	Kr: 2880,-
Langtidsleie av instrument for kulturskoleelever	Kr: 250,-
Korttidsleie av utstyr:	
- instrumenter	Kr. 618,-
- mindre instrumenter	Kr: 155,-
- PA	Kr: 1030,-
- Forsterkere	Kr: 310,-
- Lysrigg	Kr: 310,-

- Søskenmoderasjon og moderasjon ved deltakelse på flere fag holdes uendret på 50%
- Egen trivselskonto for kulturskolen hvor evt. pengegaver for opptredener i regi av kulturskolen skal settes inn, videreføres. Pengene skal brukes til trivselstiltak for elevene i kulturskolen

Skolefritidsordningen

Kommunestyret vedtar følgende betalingssatser og endring i timetall for hel og halv plass for skolefritidsordningen i Tingvoll for 2019:

2019		2019
Timetall for hel og halv plass		Brukerbetaling med ferieåpen SFO
Halv plass (inntil 16 t/u):	Pr. mnd	Kr 1874
Hel plass (16 t/u og mer):	Pr. mnd	Kr 2465
Timesats for tilleggstimer og enkelttimer		Kr 140
Hel dag		Kr 327

Søskenmoderasjon: 30% for søsken nr. 2, 50% for søsken nr. 3 eller flere.

Næring, plan og tekniske tjenester

Oversikt over vedtatte betalingssatser fra 1.1.2019 sammenlignet med vedtatte satser fra 1.1.2018 (hele kroner). Prisene er inkl. mva.

Eiendomsinformasjon m.m.

Gjelder produkter knyttet til salg eiendomsinformasjon. Flere firma etterspør slike produkter og kommunen kan ta betalt for arbeidet med å framskaffe informasjon. Dagens betalingssatser for eiendomsinformasjon økes med 3 %.

Eiendomsinformasjon/produktnavn	2018	2019
Meglerpakke	2 124	2 188
Meglerpakke liten	1 284	1 322
Eiendomsinformasjon	129	133
Skattetakst	83	85
Kommunale erklæringer	171	176
Naboeiendom/nærområde	343	353
Eiendomskart	171	176

Ledningskart	171	176
Målebrev	129	133
Godkjente bygningstegninger	361	372
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	171	176
Seksjoneringstillatelse	343	353
Naboliste	129	133
Arealplaner med bestemmelser	343	353
Reguleringsforhold	171	176
Innsendte arealplaner	171	176
Ortofoto	171	176
Tilknytning til offentlig vann og kloakk	171	176
Avkjørsel til eiendommen	171	176
Kommunale avgifter og gebyr	171	176
Legalpant	83	85

Landbruk

Betalingssatser for saksbehandling for landbruket i hovedsak økes med 3 %. Unntaket er saksbehandling som er knyttet til deling etter jordlov der vi foreslår at satsen settes til kr. 2 000 i hht. Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker § 2.

	2018	2019
Saksbehandling, konsesjon, vanlige	4 668	4 808
Saksbehandling, konsesjon, enkle saker	2 335	2 405
Saksbehandling, deling etter jordlov	2 000	2 000

Vaskeriet

	2018	2019
Overmadrass, enkel (stk.)	170	175
Overmadrass, dobbel (stk.)	293	302
Dyner, enkel, vanlig (stk.)	140	144
Dyner, enkel, dun (stk.)	163	168
Dyner, dobbel, vanlig (stk.)	193	199
Dyner, dobbel, dun (stk.)	234	241
Puter, vanlig (stk.)	62	64
Puter, dun (stk.)	68	70
Handklær (kg)	37	38
Sengetøy uten rull (kg)	37	38
Sengetøy med rull (kg)	68	70
Privattøy (kg)	55	57
Duk (meter)	55	57
Duk, vask og rull (meter)	68	70
Brikke (stk.)	26	27
Tepper (kg.)	32	33
Gardiner (meter)	79	81
Kjeledress (stk.)	68	70
Arbeidsjakke (stk.)	48	49
Arbeidsbukse (stk.)	48	49
Kittel vask og stryk (stk.)	33	34

Arbeidsdress (stk.)	62	64
Pledd/sengeteppe (stk.)	98	101

Unødig brannutrykning

	2018	2019
1. gang unødig brannutrykning til adressat	2 369	2 440
2. gang unødig brannutrykning til adressat	5 150	5 304
3. gang unødig brannutrykning til adressat	10 300	10 609

Feiing

	2018	2019
Pr. pipe	524	524
Tillegg pr. pipe	252	252
Ekstra feiing	923	923
Feiing av fyanlegg etter medgått tid (kr pr time)	851	851

Vann

	2018	2019
Bolighus	6 147	6331
Hytte / fritidsbolig	4 079	4201
Gårdsbruk m/ driftsbygning	8 480	8734
Gårdsbruk m/ driftsbygning og kårhus	9 058	9330
Arealberegnet 0-100 m ²	5 174	5329
Arealberegnet 100-200 m ²	6 035	6216
Økning pr 100 m ² over 200 m ²	491	506
Grunnbeløp for målt forbruk	3 343	3443
Betaling etter målt forbruk pr m ³	23	24
Tilknytningsgebyr	10 000	10000

Kloakk

	2018	2019
Bolighus	5 237	5446
Hytte / fritidsbolig	3 514	3655
Annen bebyggelse arealberegnet inntil 200 m ²	5 237	5446
Økning pr 100 m ² over 200 m ²	501	521
Betaling etter målt forbruk pr m ³	29	30
Tilknytningsgebyr	12 500	12 500

Renovasjon

	2018	2019
Kompost, rest, papir	3 091	3 276
Kompost, rest, papir m/samarbeid	2 913	3 088
Mat, rest, papir	4 557	4 830
Mat, rest, papir m/samarbeid	4 279	4 536
Hytte/fritidsbolig	1 800	1 908
Næringsliv, institusjon (140 rest, papir)	2 573	2 727

Næringsliv, institusjon (140 rest)	1 918	2 033
Tillegg for stor dunk (rest/papir) 240 liter	1 519	1 610
Tillegg for stor dunk (rest/papir) 360 liter	3 039	3 221
Tillegg for stor dunk (rest/papir) 660 liter	6 079	6 444

Miljøstasjoner

Gebysatsene ved miljøstasjonene holdes uforandret fra 2018 til 2019. Levering av eternitt (små mengder) fjernes, da husholdningsabonnenter uansett kan levere inntil 1000 kg gratis pr år. For å unngå misforståelser, skiller vi mellom kunder med miljøstasjonkort (tidligere kalt «egne abonnenter») og de uten miljøstasjonkort (tidligere kalt «eksterne kunder»).

Miljøstasjon – med miljøstasjonskort	2018	2019
Vanlig personbil (det som går i vanlig bagasjerom ca 300 liter). Gratis 1.levering, betaling fra og med 2. gang (samme dag)	200	200
Personbil med liten henger/varebil	200	200
Bil/traktor med stor henger	400	400

Miljøstasjon – uten miljøstasjonskort	2018	2019
Vanlig personbil (det som går i vanlig bagasjerom, ca 300 liter)	400	400
Personbil med liten henger/varebil	1 000	1 000
Bil/traktor med stor henger	1 400	1 400

Slam

	2018	2019
Husholdninger, ordinær tømning inntil 6 m ³	969	969
Fritidsboliger, ordinær tømning inntil 6 m ³	497	497
Minirensaneanlegg (husholdninger/fritidsboliger), ordinær tømning	484/248	484
Tillegg:		
Pris pr m ³ over 6 m ³ , ordinær tømning (husholdning og fritid)	220	220
Ekstratømming 0-6 m ³ (helårsbolig og fritidshus) *	2 790	2 790
Ekstratømming, pris pr m ³ over 6 m ³ (helårsbolig og fritidshus) *	418	418
Nødtømming 0-6 m ³ (helårsbolig og fritidshus) **		5 300
Nødtømming, pris pr m ³ over 6 m ³ **		418

* Tømmes innen 7 dager

** Tømmes innen 24 timer

Plan- og byggesak

Hjemmel: Plan- og bygningslovens § 33-1. Gebyr

Gebyr kan, etter selvkostprinsippet, dekke kommunens kostnader ved behandling av byggesaken. Gebyret innbefatter saksbehandling, godkjenning av ansvarlige,

dokumentkontroll, fastsetting av høydeplassering i marken, samt tilsyn av prosjektering, utførelse og kontroll. Gebyret utstedes til tiltakshaver.

Rådmannen foreslår at dagens betalingssatser justeres opp med 3,0 %.

Videre foreslår Rådmannen at byggesøknader via Byggsøk skal gis 20 % rabatt av ordinær sats. I samsvar med Pbl. § 33-1 skal 5 % av byggesaksgebyret gå til tilsyn. Rådmannen kan utvise skjønn ved fastsettelse av gebyrsatser i den enkelte sak.

Endringer i gebyrsatsene fra 2018:

- Lokal godkjenning av foretak § 20-3, jf. § 20-1 a-l) utgår
Det er innført en ny ordning hvor firmaer *erklærer ansvarsrett* i byggesøknader, lokal godkjenning opphørte fra 1. januar 2016.
- Bebyggelsesplan utgår. For mindre vesentlig endringer av reguleringsplan økes satsene betydelig på grunn av arbeidsmengden med slike søknader.
- Det innføres et eget gebyr for *større arbeider som ikke måles etter grunnflate*, per i dag er det regulativ kun for mindre arbeider som ikke grunnflate.
- Det innføres eget gebyr for fradelinger som er i samsvar med overordnet plan, ikke reguleringsplan. Denne type fradelinger mangler gebyrregulativ.
- Mindre endringer i dispensasjoner med høring til regionale myndigheter, presiseringer i teksten som tydeliggjør de ulike kategoriene.

Oversikt over rådmannens forslag til betalingssatser i plan- og byggesaker fra 1.1.2019 sammenlignet med vedtatte satser fra 1.1.2018.

I samsvar med Pbl. § 33-1 skal 5 % av byggesaksgebyret gå til tilsyn.	2018	2019
Rene boligbygg inkl. garasje § 20-3, jf § 20-1 a) Tillegg pr ekstra leilighet (inkludert sokkelleilighet) 50%	14068	14490
Andre typer bygg § 20-3, jf. 20-1 a)		
0-50 m ² bruksareal	8684	8945
51-100 m ² bruksareal	14713	15154
Tillegg for 101 - 200 m ² bruksareal	5167	5322
Tillegg for 201 - 300 m ² bruksareal	5167	5322
Tillegg pr. 100 m ² videre	2558	2635
Minstesatser for byggesaker og andre tillatelser §§ 20-3 og 20-4, jf. § 20-1	2798	2882
Reduksjon for • Søknader bygninger § 20-4, tiltak som kan forestås av tiltakshaver • Alle landbruksbygg • Uisolerte bygg	50 % av ordinære satser	50 % av ordinære satser
Tillegg for 2-trinns behandling: Igangsettingstillatelse	25 % av ordinært gebyr	25 % av ordinært gebyr

Mindre arbeider etter §§ 20-3 og 20-4, jf. § 20-1 som ikke måles etter grunnflate (inkludert skilt og avløpsanlegg)	4700	4841
Større arbeider etter §§ 20-3 og 20-4, jf. § 20-1 som ikke måles etter grunnflate, minstesats		10 000 eller medgått tid
Fradelingssaker § 20-4, jf. § 20-1 m)		
Fradeling i samsvar med godkjent reguleringsplan, koordinatfestede grenser	2132	2196
Fradeling i samsvar med overordnet plan, ikke reguleringsplan	4211	4337
Fradeling som ikke er i samsvar med reguleringsplan og utenfor regulert område	6290	6479
Større arbeider beregnes etter medgått tid: 1,2 o/oo av brutto årslønnskostander (per time)	878	904
Eksterne kostnader: Medgåtte utgifter.		
Gebyr private planforslag §§ 12-3, 12-2: Grunnbeløp (inkludert 5 enheter, tomter eller daa)	49006	50476
Tillegg for tomter nr 6-10	4273	4401
Tillegg for tomter nr 11-20	2665	2745
Tillegg for tomter nr 21-	1599	1647
Tillegg planer målt etter areal: pr mål 6-10	4273	4401
Tillegg planer målt etter areal: pr mål 11-20	2665	2745
Tillegg planer målt etter areal: pr mål 21-	1599	1647
Vesentlig reguleringsendring	24519	25255
Mindre vesentlige endringer av reguleringsplan, jf. pbl. § 12-14, andre ledd	4273	8000
Avslag på søknad: 50 % av ordinær sats		
Søknad trekkes: 50 % av satsen refunderes		
Dispensasjoner § 19-2. Tillegg til søknadsbehandlingen		
Flere dispensasjoner (f.eks. LNF, strandsone og vegloven) med høring til regionale myndigheter og med politisk behandling. Vesentlige avvik fra teknisk forskrift eller andre bestemmelser hjemlet i pbl.	10660	10980
Dispensasjon med høring til regionale myndigheter og med politisk behandling	7995	8235
Mindre dispensasjoner, fra plan med begrenset høring eller fra teknisk forskrift, administrativt vedtak	5330	5490
Minstesats for bagatellmessige dispensasjoner, administrativt vedtak (mindre avvik fra planbestemmelser, byggegrenser etc.)	2665	2745

Tillegg for tiltak som er igangsatt eller ferdigstilt uten at det er sendt søknad: Tillegg på 50% av ordinært gebyr.		
--	--	--

Betalingssatser kart og oppmåling 2019

Satsene er foreslått økt med 3,0 % i forhold til 2018, og framgår av tabellene under hvert punkt i regulativet. Ut over redaksjonelle endringer er ikke teksten endret.

1 Forord

Kommunene har hjemmel i Lov 2005-06-17 nr. 101: Lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven) § 32 til selv å fastsette gebyrregulativ. Det vil si at gebyrregulativet må vedtas av kommunestyret. Denne vedtaksmyndigheten kan ikke delegeres.

Gjennom dette skal kommunen skaffe seg kostnadsdekning for arbeid etter loven.

Matrikkelloven har økt krav til dokumentasjon i tilknytning til oppmålingsforretning, klarlegging av rettigheter med videre. Heretter er det ikke bare grenselinjer som skal være i fokus, men også rettigheter.

Tekst som er kopiert fra matrikkelloven eller forskriftene til denne er satt i kursiv.

2 Formål

Gebyrmalen skal:

- sikre at kommunens gebyrregulativ er i samsvar med matrikkelloven
- legge opp til gebyrordninger som fremmer formålene med loven
- gi et regulativ som er oversiktlig og enkelt å praktisere
- gjøre kommunene bevisst på sine kostnader og muligheter for dekning av selvkost i henhold til retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, publisasjon H-2140 utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

2.1 Definisjon

Ordet gebyr betyr "det som tilkommer en". Gebyr etter Lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven): Lovhjemlet pengevederlag for enkeltoppgaver som kommunen utfører som myndighet.

2.2 Hjemmelsgrunnlaget

Matrikkelloven §§30, 32 med tilhørende forskrift §§16 og 17 hjemler gebyrfastsetting etter matrikkelloven.

2.2.1 § 30. Utlevering og behandling av opplysninger frå matrikkelen

Matrikelopplysningar kan utleverast

a) for offentlig planlegging, saksbehandling og administrasjon

b) for oppgåver etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova

c) ved søknad om offentlig løyve, eller

d) for å ta hand om andre interesser knytte til rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.

Matrikkelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.

Matrikkelinformasjon som ikkje inneheld personopplysningar, eller berre omfattar informasjon som identifiserer, kartfester eller typebestemmer matrikkeleiningar, bygningar eller adresser, kan utleverast i alle høve.

Det kan knytast vilkår til utlevering og behandling av matrikelopplysningar.

Matrikelstyresmakta skal ikkje utlevere opplysningar dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.

Utlevering av fødselsnummer kan berre skje dersom vilkåra i personopplysningslova § 12 er oppfylte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av opplysningar, og kan under dette frita behandling etter andre ledd frå meldeplikt etter § 31 i personopplysningslova.

2.2.2 § 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

Det kan krevjast betaling for opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast gebyr eller anna betaling for innsyn i matrikkelen ved personleg frammøte hos lokal eller sentral matrikelstyresmakt.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen, under dette reglar om fordeling av slike inntekter mellom kommunen og staten.

2.2.3 Gebyr for arbeid etter matrikelloven

I matrikelforskriften § 16 står det:

1. Gebyr for arbeid etter matrikelloven skal betales etter de regler og satser som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen kan i tillegg kreve dekket nødvendige tinglysningsgebyr og eventuell dokumentavgift.

2. Kommunen skal ikke kreve gebyr for:

a) sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter,

b) fastsetting av samlet fast eiendom,

c) fastsetting av adresse,

d) føring av opplysninger i matrikkelen i andre saker uten oppmålingsforretning med unntak av saker etter matrikelloven § 19.

3. Kommunen skal heller ikke kreve gebyr etter matrikelloven for oppretting eller endring av eierseksjon, jf. eierseksjonsloven § 7 femte ledd. Kommunen kan likevel ta gebyr for oppmålingsforretning ved oppretting av eierseksjon som omfatter uteareal, eller ved nytt eller endret uteareal til eksisterende eierseksjon.

4. Kommunen kan i alle saker ta et særskilt gebyr pr. utstedt matrikelbrev. Statens kartverk fastsetter maksimalsatsen for dette gebyret.

5. Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis. Dersom kommunen oversitter fristen for oppmålingsforretning eller matrikkelføring, skal gebyret avkortes etter reglene

i §§ 18 og 19. Avkortningen gjelder ikke gebyr for utstedt matrikkelbrev, jf. fjerde ledd. Dersom kommunen krever forskuddsbetaling, skal avkortet gebyr tilbakebetales så snart fristene er oversittet.

2.2.4 Betaling for utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen etter matrikkelloven § 30

Spørsmålet om kommunenes adgang til å utlevere og ta betaling for matrikelopplysninger avgjøres av Statens kartverk og er derfor ikke omfattet av denne gebyrmalen.

I matrikkelforskriften § 17 står det:

Statens kartverk fatter vedtak om betaling for utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen etter matrikkelloven § 30. Betalingen skal fastsettes slik at de samlede inntektene ikke overstiger de faktiske kostnadene ved innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling av informasjonen, med tillegg av en rimelig avkastning av investeringene. Betalingen kan være avhengig av hvordan opplysningene skal brukes og eventuelt viderebrukes. Statens kartverk kan delegere til kommunene og den som distribuerer opplysninger fra matrikkelen, å fatte vedtak om betaling. Statens kartverk kan i forskrift fastsette utfyllende betalingssatser.

2.3 Bakgrunn for gebyrene

I premissene for matrikkelloven er det sagt at kommunene skal få dekket sine kostnader i forbindelse med loven i form av gebyrer.

Det skal være ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

For myndighetsoppgaver skal det generelt ikke kreves merverdiavgift. Alle oppgavene spesifisert i matrikkellovens kap. 5 og 6 er myndighetsoppgaver, og derfor fritatt for merverdiavgift. Jfr. merverdiavgiftslovens §5b, første ledd nr. 7.

3 Generelle bestemmelser

3.1 Betalingsplikt

Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrkravet rettes mot rekvirent hvis ikke annet er skriftlig avtalt.

Saksgebyrer etter matrikkelloven skal betales selv om saken ikke blir fullført, men etter en redusert gebyrsats.

Dersom rekvirent av forskjellige årsaker har betalt for mye i gebyr, skal kommunen så snart forholdet er klarlagt, tilbakebetale for mye betalt gebyr. Det kan ikke kreves rentetillegg for for mye betalt gebyr.

3.2 Hvilket regulativ skal brukes

Gebyrene for arbeider etter matrikkelloven skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en **fullstendig** rekvisisjon.

3.3 Betalingstidspunkt

Matrikkelforskriften § 16 Gebyr for arbeid etter matrikkelloven, 5. ledd sier:

Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis. Dersom kommunen oversitter fristen for oppmålingsforretning eller matrikkelføring, skal gebyret avkortes etter reglene i §§ 18 og 19. Avkortningen gjelder ikke gebyr for utstedt matrikkelbrev, jf. fjerde ledd. Dersom

kommunen krever forskuddsbetaling, skal avkortet gebyr tilbakebetales så snart fristene er oversittet

Oppmålings- og aktuelle tinglysingsgebyr skal være betalt før det sendes melding til Tinglysingen om registrering i Grunnboka.

For saker hvor gebyr skal beregnes etter medgått tid og kommunens utgifter til sakkyndig bistand, skal kommunen ved forskuddsbetaling skrive ut et foreløpig gebyr i samsvar med gitt overslag. Når kommunens arbeider er fullført, skal kommunen regne ut det endelige gebyret og skrive ut tilleggsregning eller tilbakebetale for mye betalt gebyr. Også for andre arbeider kan kommunen kreve at gebyret er betalt før kommunens arbeider starter. For arbeider som skal godtgjøres etter brukte timeverk, skal kommunen ved krav om forhåndsbetaling, stipulere gebyret. Til vanlig bør gebyrer som skal utregnes etter brukte timeverk og kommunens utgifter til sakkyndig bistand, utskrives etterskuddsvis.

Ved store oppdrag kan kommunen skrive ut regning på utførte deler av arbeidet, men ikke oftere enn månedsvis.

Klage på gebyrfastsettelse eller søknad om helt eller delvis fritak for å betale gebyr, medfører ikke utsettelse av betalingsfrist.

3.4 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan Rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr, eventuelt med bakgrunn i en skriftlig og grunngitt søknad.

3.5 Fritak for gebyr

Når særlige grunner tilsier det, kan kommunen helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak. "Særlige grunner" kan være tiltaksorientert eller tiltakshaverorientert. Eksempel på en tiltaksorientert sak er:

Melding/søknad som gjelder et fredet eller verneverdig kulturminne.

Eksempel på tiltakshaverorientert forhold er:

Tiltakshavers betalingsevne eller samfunnsfunksjon f.eks. en humanitær organisasjon.

For den siste kategorien bør de samme retningslinjer som kommunen benytter i forhold til søknad om ettergiving av skatter og avgifter følges.

3.6 Klage

Enkeltvedtak etter dette regulativet kan påklages. Fylkesmannen er klageinstans.

Klage på gebyrfastsettelse eller søknad om helt eller delvis fritak for å betale gebyr, medfører ikke utsettelse av betalingsfrist.

Det er ikke adgang til å klage på kommunestyrets vedtak om gebyrregulativ.

Ved klage skal forvaltningslovens regelverk følges. Klagen skal fremmes skriftlig innen en frist på tre uker etter mottatt faktura.

Jfr: Matrikkellovens § 46.

3.7 Avbrutt arbeid

Når en rekvirent forårsaker at kommunens arbeid må avbrytes eller avsluttes før det er fullført, skal det betales en *andel av tilhørende gebyr tilsvarende det arbeidet kommunen har eller må utføre.*

3.8 Endring av regulativet eller gebyrsatsene

Endringer av gebyrregulativet vedtas av kommunestyret, normalt i forbindelse med kommunestyrets behandling av økonomiplan og budsjett for kommende år.

3.9 Gebyr til statlige etater

Der kommunen skal kreve inn gebyrer til statlige etater som f.eks. tinglysingsgebyr og dokumentavgift for saker etter dette regulativet, skal utskrivning og innkreving av statlige og kommunale gebyrer skje samordnet.

Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i sammenheng med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.

3.10 Om frister i saker som krever oppmålingsforretning

I saker som krever oppmålingsforretning, har kommunen etter Matrikkelforskriften § 18, en frist på 16 uker til å gjennomføre oppmålingsforretning og fullføre matrikkelføring.

Dersom kommunen oversitter denne fristen, kan rekvirent kreve at oppmålingsgebyret avkortes med 1/3 og ytterligere 1/3 dersom tidsfristen oversittes med nye 8 uker. jfr.

Forskrift om unntak av tidsfrister i saker som krever oppmålingsforretning.

4 Beskrivelse av gebyrbelagte oppgaver

4.1 Oppretting av matrikkelenhet

Matrikkelovens § 10 sier:

Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrunn eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 20-2. For innføring av ny eigarseksjon må det liggje føre kommunalt seksjoneringsvedtak etter eigarseksjonslova § 9.

Ny matrikkeleining kan berre opprettast når det er klart kva for matrikkeleining eller matrikkeleiningar den nye eininga blir utskilt frå eller oppretta på.

Ny matrikkeleining kan opprettast med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte.

Ny matrikkeleining kan opprettast sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og:

- a) det er godtgjort at vedkommande grense er omstridd,*
- b) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av vedkommande grense, eller*
- c) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje måling eller merking av vedkommande grense.*

Ny matrikkeleining⁵ kan også førast inn i matrikkelen når opprettinga er bestemt av jordskifteretten.⁹

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining,⁵ under dette om unnatak frå plikt til matrikulering.

Forskriftene utdyper dette slik i § 27:

1) Ved matrikkelføring av sak som krever oppmålingsforretning, skal kommunen kontrollere at alle nødvendige offentlige tillatelser og annen nødvendig dokumentasjon foreligger, herunder:

- a) protokoll for gjennomføring av forretningen,*
- b) redegjørelse for eventuelle avvik fra offentlige tillatelser,*
- c) hvilke matrikkelenheter ny matrikkelenhet opprettes fra eller på,*

- d) erklæring fra landmåler om at grunnboken, herunder bruksretter og servitutter, er undersøkt for de berørte arealene,
- e) at landmåleren har informert partene om hvorvidt vedkommende er personlig eller økonomisk knyttet til noen av partene,
- f) kart over grenser og grensemerker for den matrikkelenhet eller grensestreking som saken gjelder, måldata, beregninger og andre opplysninger som kreves for føring av matrikkelen,
- g) hvilke grenser som er nye eller endret, og hvilke eksisterende grenser som inngår i forretningen uten endring.

2) Kommunen skal herunder også kontrollere om:

- a) rekvirenten fortsatt har hjemmel til å rekvirere oppmålingsforretning eller har hjemmel til å kreve matrikkelføring på tidspunktet for matrikkelføring,
- b) det foreligger fullmakt fra part som er representert ved fullmektig, og om det går fram at fullmektigen på vegne av parten kan ta stilling til de forhold som kreves matrikkelført,
- c) det foreligger nødvendige tillatelser for avvik gjort under oppmålingsforretningen,
- d) det foreligger dokument som er nødvendig for å oppfylle vilkår fastsatt i kommunale tillatelser,
- e) det foreligger dokumenter vedrørende rettigheter som partene ønsker tinglyst samtidig med matrikkelføringen,
- f) det foreligger begrunnelse som oppfylder vilkårene for eventuelt ikke å merke eller måle alle grensene.

3) Gjelder matrikkelføringen oppretting av ny matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning, skal det ligge ved særskilt begrunnelse.

4.1.1 Vedrørende oppretting av festegrunn

I matrikkellovens § 12 står det:

Matrikulering skal gjennomførast før del av grunneigedom eller jordsameige blir festa bort, dersom festet kan gjelde i meir enn 10 år.

Tilsvarende gjeld ved forlenging for meir enn 10 år av festerett til umatrikulert festegrunn, og for festegrunn som skal nyttast som tilleggsareal til matrikkeleining.

Festerett som gjeld for ei tid av 10 år eller kortare, kan ikkje matrikulerast.

Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren.

4.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

I § 31 i matrikkelforskriftene står det:

1) *Ved matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn skal det også foreligge dokumentasjon for eiendomsrett eller festerett.*

2) *Kommunen skal undersøke om det er gitt nødvendige tillatelser etter de ordninger som gjaldt på etableringstidspunktet.*

3) *Gjelder saken eksisterende umatrikulert festegrunn, skal det også foreligge dokumentasjon på at bortfester ikke bestrider festeretten.*

4.1.3 Vedrørende oppretting av uteareal på eierseksjon

I matrikkellovens § 34 står det blant annet:

I oppmålingsforretning for ny grunneigedom, ny festegrunn, nytt jordsameige og uteareal til eigarseksjon, skal alle grensene merkjast og målast i marka og oppgivist med koordinatar. Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

I forskriftenes § 35 står det:

1) Tinglysingsmyndigheten kan kreve at eksklusiv bruksrett for eierseksjon til del av ubebygd fellesareal, skal være klarlagt i oppmålingsforretning og være ført i matrikkelen før tinglysing.

2) Det kan ikke matrikkelføres nytt eller endret uteareal til eierseksjon på festegrunn som er registrert som punktfeste.

I merknadene til matrikkelforskriftenes § 35 står det:

Ved opprettelse av eierseksjon med uteareal skal det holdes oppmålingsforretning over utearealet, jf. matrikkellova § 6 bokstav e og eierseksjonsloven § 9 andre ledd. Det samme gjelder når uteareal for eierseksjon endres. Ved etablering av eierseksjonssameie hvor en eller flere eierseksjoner skal få tillagt eget uteareal, må det foreligge begjæring om seksjonering. Ved oppretting eller endring av uteareal til eierseksjoner, må det foreligge begjæring om reseksjonering.

Krav om oppmålingsforretning kan ikke omgås ved å tinglyse bruksrett til ubebygde deler på annen måte. Det gjelder både varig bruksrett stiftet ved seksjonering og midlertidig bruksrett stiftet ved vedtektsbestemmelse. Annet stiftingsgrunnlag vil ikke være gyldig og skal uansett ikke tinglyses.

4.1.4 Vedrørende oppretting av anleggseiendom

I matrikkellovens § 11 står det:

Ved oppretting av anleggseigedom må det liggje føre dokumentasjon for nødvendig godkjenning etter plan- og bygningslova som viser grensene for den bygningen eller konstruksjonen som blir søkt oppretta som anleggseigedom. Det same gjeld når eksisterande bygning og konstruksjon skal opprettast som anleggseigedom. Matrikulering av anleggseigedom som gjeld anlegg som ikkje eksisterer, kan først skje når vilkåra for igangsetting av tiltaket etter plan- og bygningslova er oppfylte. Vedkommande anleggseigedom skal vere ei sjølvstendig funksjonell eining, klart og varig skilt frå den eller dei grunneigedommane eller anleggseigedommane den nye anleggseigedommen eventuelt blir skilt frå.

Anleggseigedom som skal delast frå annan eigedom, kan berre opprettast dersom:

a) bygningen eller konstruksjonen strekkjer seg inn over eller under ein annan eigedom, og

b) den delen av ein eigedom som ligg over eller under anleggseigedommen framleis kan utnyttast til eit sjølvstendig formål.

Grensene for anleggseigedommen skal svare til dei fysiske yttergrensene for eininga, med nødvendige tilpassingar. Anleggseigedom i undergrunnen skal omfatte nødvendig tryggleikssone.

Anleggseigedom kan ikkje opprettast for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tenleg kan etablerast som eigarseksjonssameie.

Dersom anleggseigedom og grunneigedom skal utnyttast under eitt, må det liggje føre dokument om dette og fråsegn om at eigedommane ikkje kan omsetjast eller pantsetjast kvar for seg.

4.1.5 Vedrørende registrering av jordsameie

I matrikkellovens § 14 står det:

Jordsameie kan registrerast i matrikkelen med eige matrikkelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameie. Jordsameie kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er.

Føresegnene i § 10 fjerde til sjetten ledd gjeld tilsvarande.

Registrering av jordsameie kan krevjast av nokon som har gjort sannsynleg å ha part i sameiget, eller av staten, fylkeskommune eller kommune.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om registrering av jordsameige.

4.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Samme forhold som for matrikkelenhet med fullført oppmålingsforretning. Oppmålingsforretning må gjennomføres innen 3 år. Det henvises for øvrig til matrikkelforskriftens § 25.

4.3 Grensejustering

Det henvises til matrikkelloven § 16 og forskriftenes § 34.

Arbeidsomfanget ved denne type arbeidsoppgave er vurdert i lovframlegget til matrikkelloven som tilnærmet likt arbeidsomfang som etter tidligere lovanvendelse. Det henvises generelt til forskriftene § 34 når det gjelder hvilke dokumentasjonskrav som kreves. Grense mellom matrikkeleiendommer kan justeres/endres uten at pantefrafall innhentes, følgelig skal grensejustering ikke tinglyses. Ved justering/ endring kan kun mindre areal overføres mellom de aktuelle/involverte eiendommene. Kun ulagelige grenser tillates grensejustert. Ensidig overføring av mindre areal kan utføres som grensejustering. Panterett følger de nye grensene slik det blir framlagt ved grensejusteringen. Grensejustering kan kreves etter matrikkelloven § 16, 5. ledd som henviser til hvem som kan kreve grensejustering i henhold til § 9. Grensejustering av umatrikulert eiendom kan bare skje samtidig/ parallelt med at eiendommen blir matrikulert.

4.4 Arealoverføring

Det henvises til matrikkelloven § 15 og forskriftenes § 33.

Areal kan overføres mellom tilgrensede matrikkeleiendommer uten at arealet opprettes som egen selvstendig matrikkeleiendom. Oppmålingsforretning og tinglysing foretas.

Erklæring fra panthavere vedrørende pantefrafall må foreligge i form av et skjøtelignende dokument.

Hvem som kan kreve arealoverføring går fram av matrikkelloven § 9, 1. ledd bokstav a og f. Arealoverføring som omfatter umatrikulerte eiendommer, kan kun skje i saker som er krevd etter § 9, 1. ledd bokstav f, og kun bare samtidig med at eiendommene blir matrikulerte.

Arealoverføring er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven § 93, bokstav h. Det henvises til forskriftene til matrikkelloven § 33 når det gjelder hvilke saksbehandlingskrav som er satt. Arealoverføring medfører en betydelig/ omfattende saksbehandling som følgelig vil gi seg utslag i gebyrets størrelse.

4.5 Klarlegging av eksisterende grense, matrikkelloven § 17, forskriftens § 36

Ved klarlegging av eksisterende grenser skal det alltid avholdes oppmålingsforretning.

a) Dersom klarlegging av eksisterende grense gjelder en grense som er koordinatbestemt ved tidligere oppmålingsforretning (kartforretning), og nye koordinater ikke avviker fra tidligere koordinater med mer enn 10 cm skal matrikkelbrev kun utstedes dersom en part krever det. Dersom ikke matrikkelbrev utstedes skal kommunen alltid informere involverte parter om at forretningen er gjennomført.

b) Dersom klarlegging av eksisterende grense gjelder en grense som ikke tidligere er koordinatbestemt / og – eller klarlegging av rettigheter, - skal matrikkelbrev utstedes. Kommunen kan kreve at partene bekrefter klarleggingen.

Arbeidsoppgavene under avsnitt a) avviker ikke vesentlig fra de oppgavene som ble utført etter tidligere lovanvendelse. Unntak er de krav som settes etter matrikkelloven §

17, forskriftene § 36, mens arbeidsoppgaver under avsnitt b) vil være betydelig/ omfattende saksbehandling som følgelig vil gi seg utslag i gebyrets størrelse.

4.6 Utstedelse av matrikkelbrev

Det henvises til matrikkelloven § 24 og forskriftenes § 16. Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

4.7 Private grenseavtaler

Det henvises til matrikkelloven § 19 og forskriftenes § 44.

Kommunen kan kreve gebyr for å registrere referanse til privat grenseavtale i matrikkelen. En grenseavtale kan bestå i alt fra en enkel beskrevet avtale til en koordinatbestemt grensefastsettelse. Kommunen må foreta en vurdering av avtalens detaljering og kvalitet.

5. Gebyrer

Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

5.1 Oppretting av matrikkelenhet

5.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

	2018	2019	%
areal fra 0 – 500 m ²	7. 466	7. 690	+3,0
areal fra 501 – 2000 m ²	15. 937	16. 415	+3,0
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	2. 059	2. 121	+3,0
areal over 10 daa betales gebyr etter anvendt tid, men med et minstegebyr fastsatt til gebyrsatsen for areal på 10 daa (kr. 33.379,-)	32. 407	33. 379	+3,0

Ved samtidig fradeling av tilgrensende tomter, er gebyret 80 % av ovenstående gebyr fra og med parsell nr. 5, og 50% av ovenstående gebyr fra og med parsell nr. 11.

Arronderingsmessige gode løysingar i landbruket fakturerer etter medgått tid.

5.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

	2018	2019	%
areal fra 0 – 500 m ²	7. 466	7. 690	+3,0
areal fra 501 – 2000 m ²	15. 937	16. 415	+3,0
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	2. 059	2. 121	+3,0
areal over 10 daa betales gebyr etter anvendt tid, men med et minstegebyr fastsatt til gebyrsatsen for areal på 10 daa (kr. 33.379,-)	32. 407	33. 379	+3,0

5.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon, gebyr pr. eierseksjon

	2018	2019	%
areal fra 0 – 500 m ²	7. 466	7. 690	+3,0
areal fra 501 – 2000 m ²	15. 937	16. 415	+3,0

areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	2. 059	2. 121	+3,0
areal over 10 daa betales gebyr etter anvendt tid, men med et minstegebyr fastsatt til gebyrsatsen for areal på 10 daa (kr. 33.379,-)	32. 407	33. 379	+3,0

5.1.4 Oppretting av anleggseiendom

	2018	2019	%
Volum 0 m ³ til og med 2.000 m ³	18. 007	18. 547	+3,0
Volum fra og med 2001 m ³ - tillegg pr. påbegynt 1.000 m ³	2. 059	2. 121	+3,0
areal over 10.000 m ³ betales gebyr etter anvendt tid, men med et minstegebyr fastsatt til gebyrsatsen for et volum på 10.000 m ³ (kr. 35. 506,-)	34. 472	35. 506	+3,0

5.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende og uregistrert jordsameie faktureres etter medgått tid.

5.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Viser til:

- 5.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn,
- 5.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn,
- 5.1.4 Oppretting av anleggseiendom og
- 5.1.5 Registrering av jordsameie.

	2018	2019	%
Areal 0 m ² til og med 2.000 m ²	1. 161	1. 196	+3,0

5.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Når saken blir trukket av rekvisitent før den er fullført, skal gebyr betales i hht. punkt

5.1.1. eller 5.1.2. etter følgende satser:

- a. Uten oppmåling på eiendom – 1/3 av ordinær gebyrsats
- b. Med oppmåling på eiendom – 2/3 av ordinær gebyrsats

5.3 Grensejustering

5.3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

	2018	2019	%
areal fra 0 – 500 m ²	7. 466	7. 690	+3,0

5.3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

	2018	2019	%
--	------	------	---

Volum 0 m ³ til og med 1.000 m ³	16. 204	16. 690	+3,0
--	---------	---------	------

5.4 Arealoverføring

5.4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres.

Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

	2018	2019	%
Areal 0 m ² til og med 500 m ²	10. 165	10. 470	+3,0
Areal fra 501 m ² , tillegg pr. påbegynt 500 m ²	1. 029	1. 060	+3,0

Arronderingsmessige gode løysingar i landbruket faktureres etter medgått tid.

5.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

	2018	2019	%
Volum 0 m ³ til og med 500 m ³	18. 007	18. 547	+3,0
Volum fra 501 m ³ , tillegg pr. påbegynt 500 m ³	1. 029	1. 060	+3,0

5.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

	2018	2019	%
Inntil 2 punkter	3. 252	3. 350	+3,0
For overskytende grensepunkter, tillegg pr. punkt	640	659	+3,0

5.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

	2018	2019	%
Inntil 2 punkter	4. 798	4. 942	+3,0
For overskytende grensepunkter, tillegg pr. punkt	1. 286	1. 323	+3,0
For klarlegging av rettigheter betales gebyr etter anvendt tid		Timepris pkt. 5.11	

5.7 Privat grenseavtale

	2018	2019	%
Inntil 2 punkter eller 100m grenselinje	3. 476	3 580	+3,0
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselinje	640	659	+3,0

Billigste alternativ for rekvirent velges

5.8 Retting av matrikkel/ tildeling av matrikkelnummer for 0/0 teiger.

Retting av grenser som eksisterer i matrikkelkartet og som partene kan dokumentere gjennom skylddelingsforretninger, skjønn eller jordskifte, registreres i Matrikkelen med et redusert gebyr og påfølgende uttak av matrikkelbrev.

For tildeling av gnr/bnr på 0/0 teiger som er dokumentert, faktureres redusert gebyr på kr 520 for inntil 10 enheter, ut over 10 enheter betales etter anvendt tid.

	2017	2018	%
Retting av grenser	554	571	+3,0
Tildeling av gnr/bnr på 0/0 teiger u/10 enheter	554	571	+3,0
Tildeling av gnr/bnr på 0/0 teiger o/10 enheter	750/time	Timepris pkt. 5.11	

5.9 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

5.10 Utstedelse av matrikkelbrev

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen. Justeres når nye satser fra Kartverket kommer.

	2017	2018	%
Matrikkelbrev inntil 10 sider	200	200	
Matrikkelbrev 11 sider og fler	400	400	

5.11 Timepris

For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesatser:

	2017	2018	%
a. Kontorarbeid (timesats er inkl. MVA)	799	823	+3,0
b. Feltarbeid: Enkeltperson (timesats er inkl. MVA)	1. 036	1. 067	+3,0
c. Målelag kr (timesats er inkl. MVA)	1. 609	1. 657	+3,0

5.12 Kart til plan-, prosjekterings- og dokumentasjonsarbeider

For kopi av digital kartbase (vektordata) levert på digital form:

Prisberegning utføres ved hjelp av kartverkets priskalkulator. Minstegebyr kr. **750**.

I tillegg til minstegebyr/beregnet pris kommer et påslag på **33 %**.

Gebyr for plott / utskrift større enn A3:

- A2: kr. **130**
- A1: kr. **180**
- A0: kr. **250**

Ved tilpassede plott kan det i tillegg kreves gebyr etter medgått tid – minimum en halv time kontorarbeid.

5.13 Oppgaver som ikke faller inn under gebyrsatsene skal betales med timepris.

Så langt avdelingen har ledig kapasitet kan det utføres landmålingsarbeid for private, for eksempel utsetting av veglinjer, innmåling av infrastruktur, bygninger etc. Timepriser som i punkt 5.11.